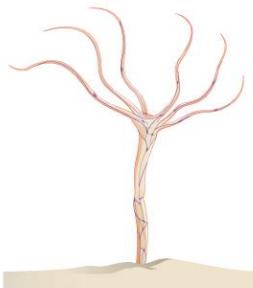
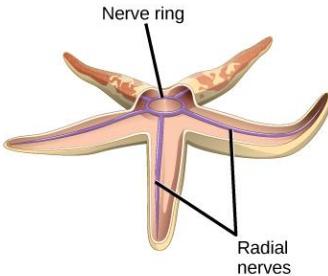

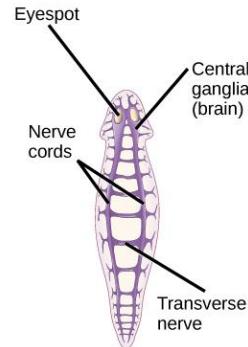
Neurobiologijos įvadas

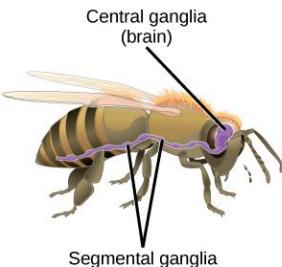
(a) Cnidarian
(hydra)

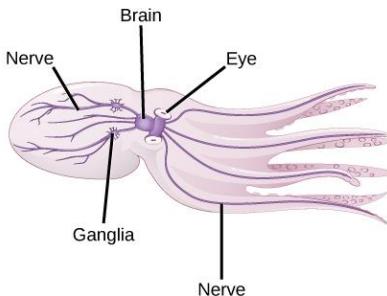
(b) Echinoderm
(sea star)

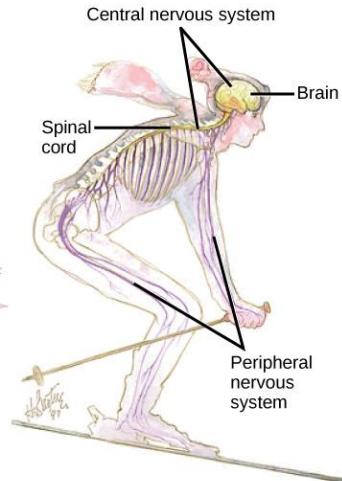
(c) Planarian
(flatworm)

(d) Arthropod
(bee)

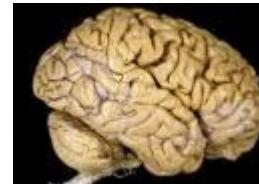
(e) Mollusk
(octopus)

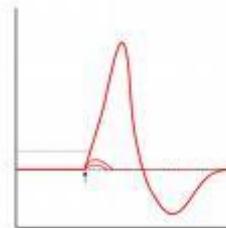
(f) Vertebrate
(human)

Pagrindinės šiuolaikinės neurobiologijos koncepcijos

- Smegenys

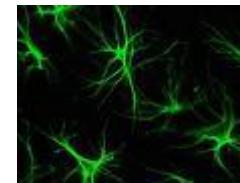
- Neuronai

- Potencialai

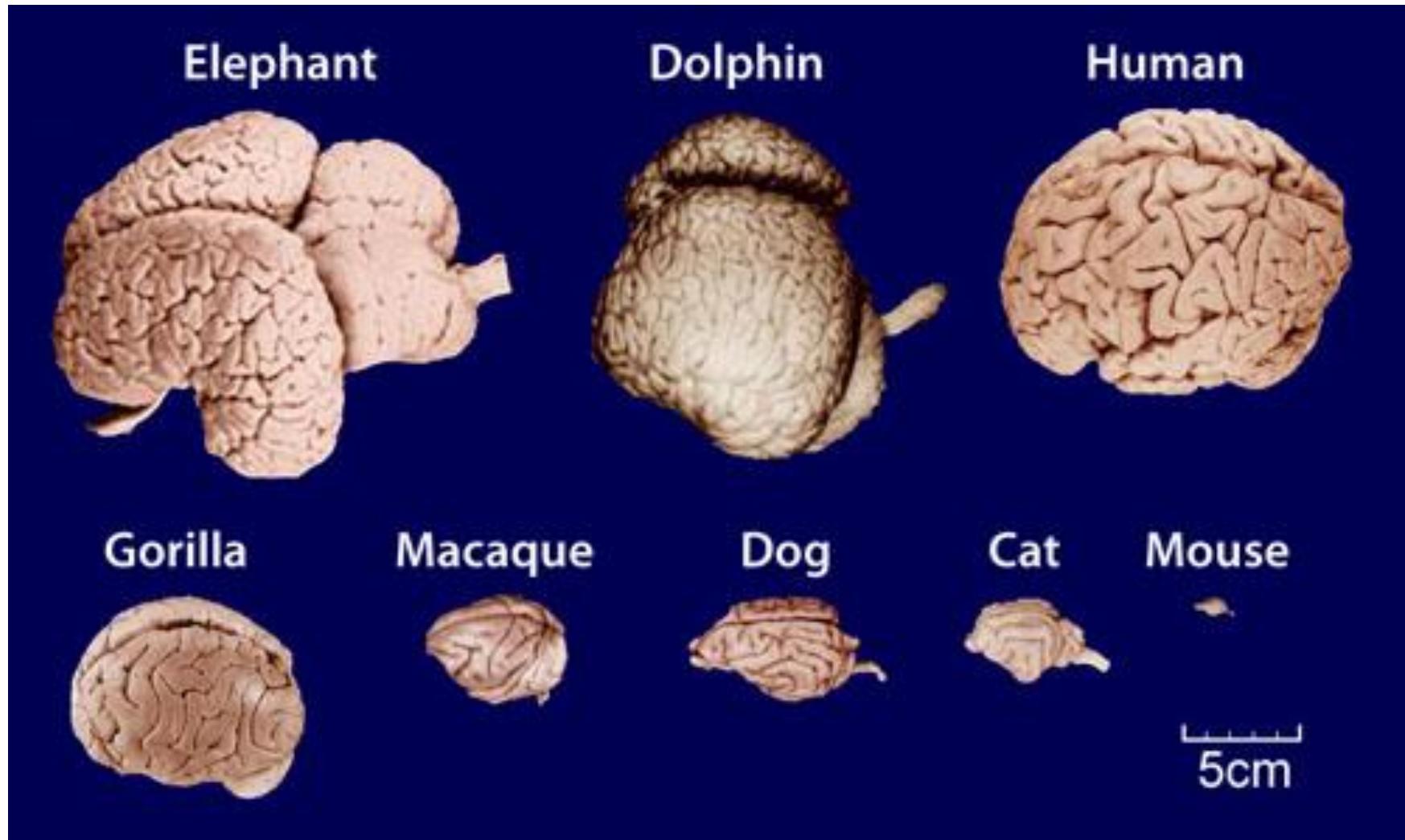

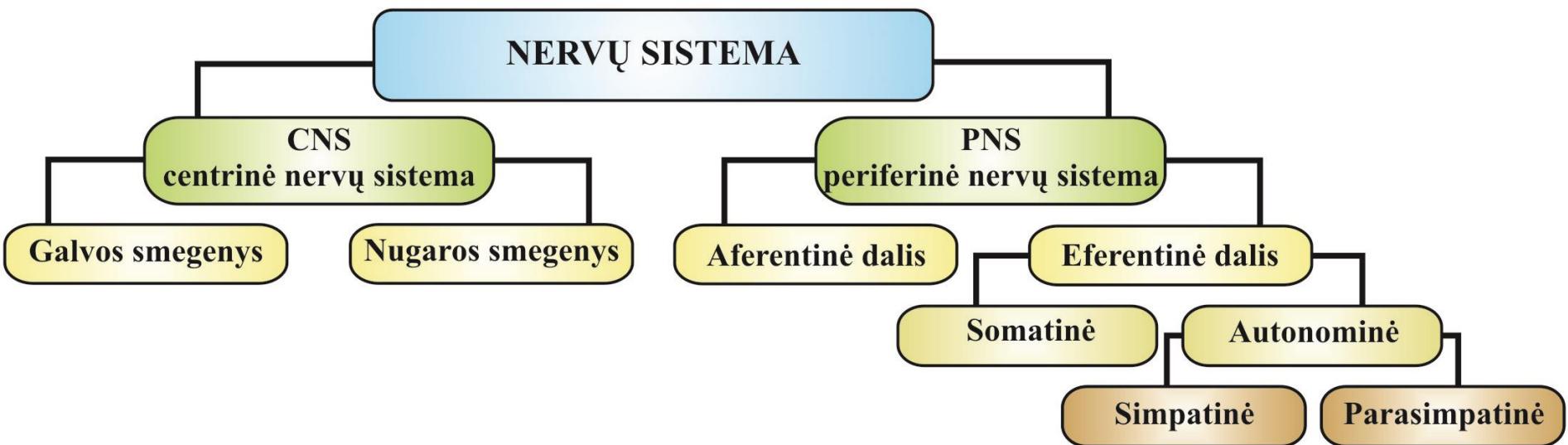
- Sinapsės

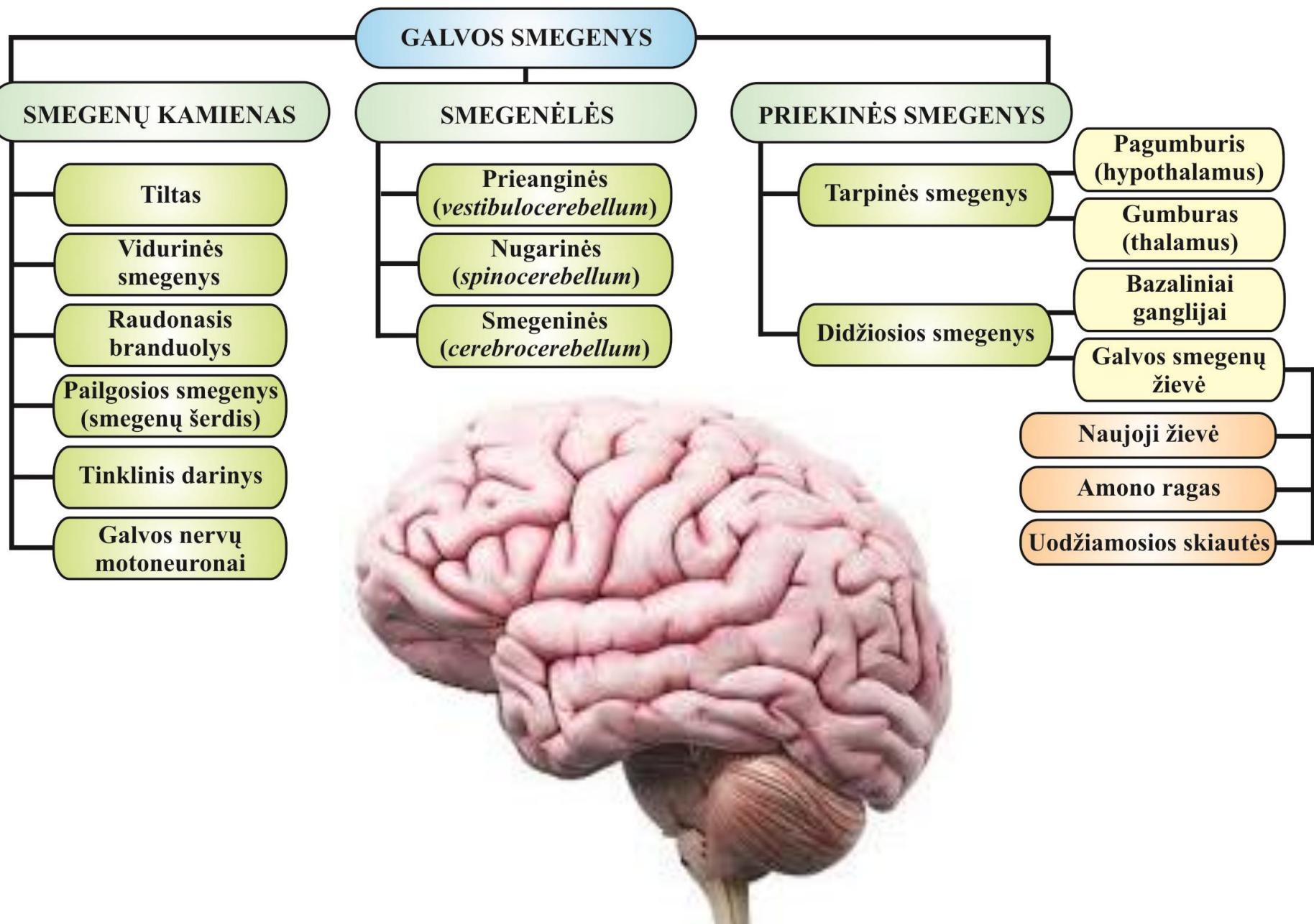

- Glija?

Galvos smegenys

GALVOS SMEGENYS

SMEGENŲ KAMIENAS

Tiltas

Vidurinės
smegenys

Raudonasis
branduolys

Pailgosios smegenys
(smegenų šerdis)

Tinklinis darinys

Galvos nervų
motoneuronai

SMEGENĖLĖS

Prieanginės
(*vestibulocerebellum*)

Nugarinės
(*spinocerebellum*)

Smegezinės
(*cerebrocerebellum*)

PRIEKINĖS SMEGENYS

Tarpinės smegenys

Didžiosios smegenys

Pagumburis
(*hypothalamus*)

Gumburas
(*thalamus*)

Bazaliniai
ganglijai

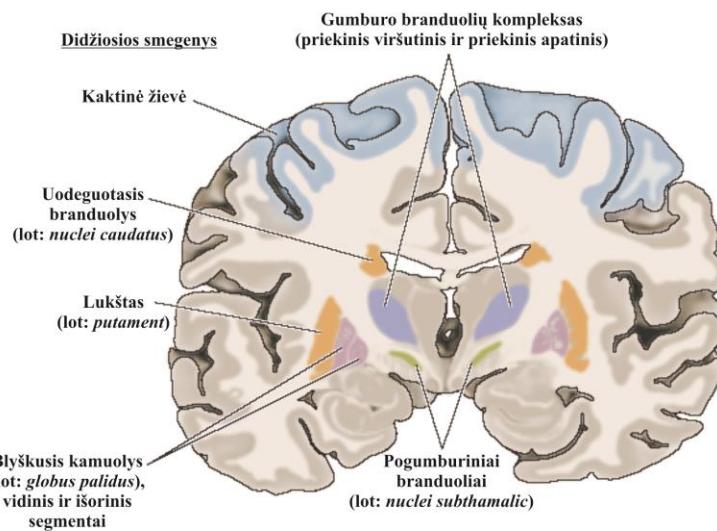
Galvos smegenų
žievė

Naujoji žievė

Amono ragas

Uodžiamosios skiautės

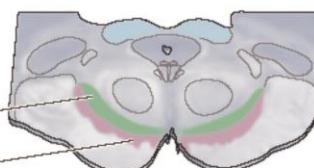
BAZALINIAI GANGLIJAI

Vidurinės smegenys

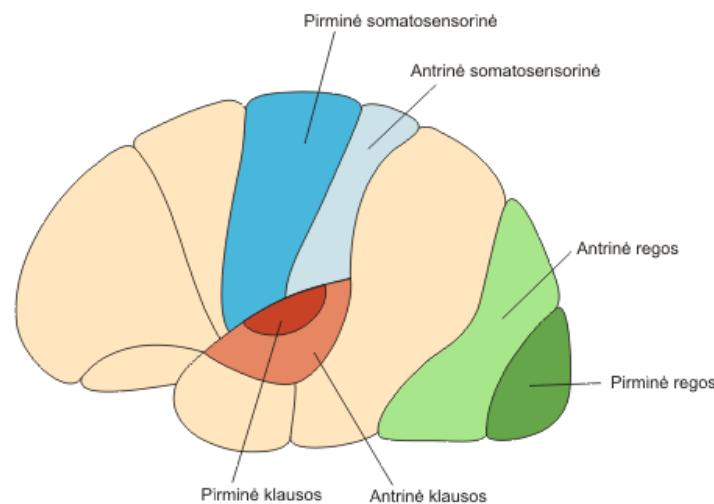
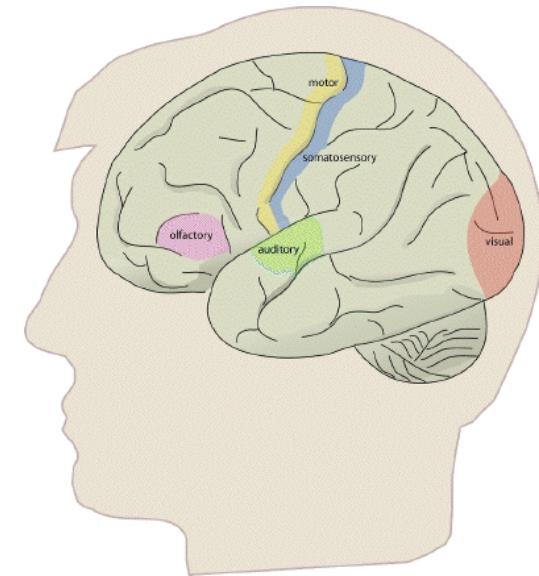
Juodoji medžiaga,
tankioji sritis

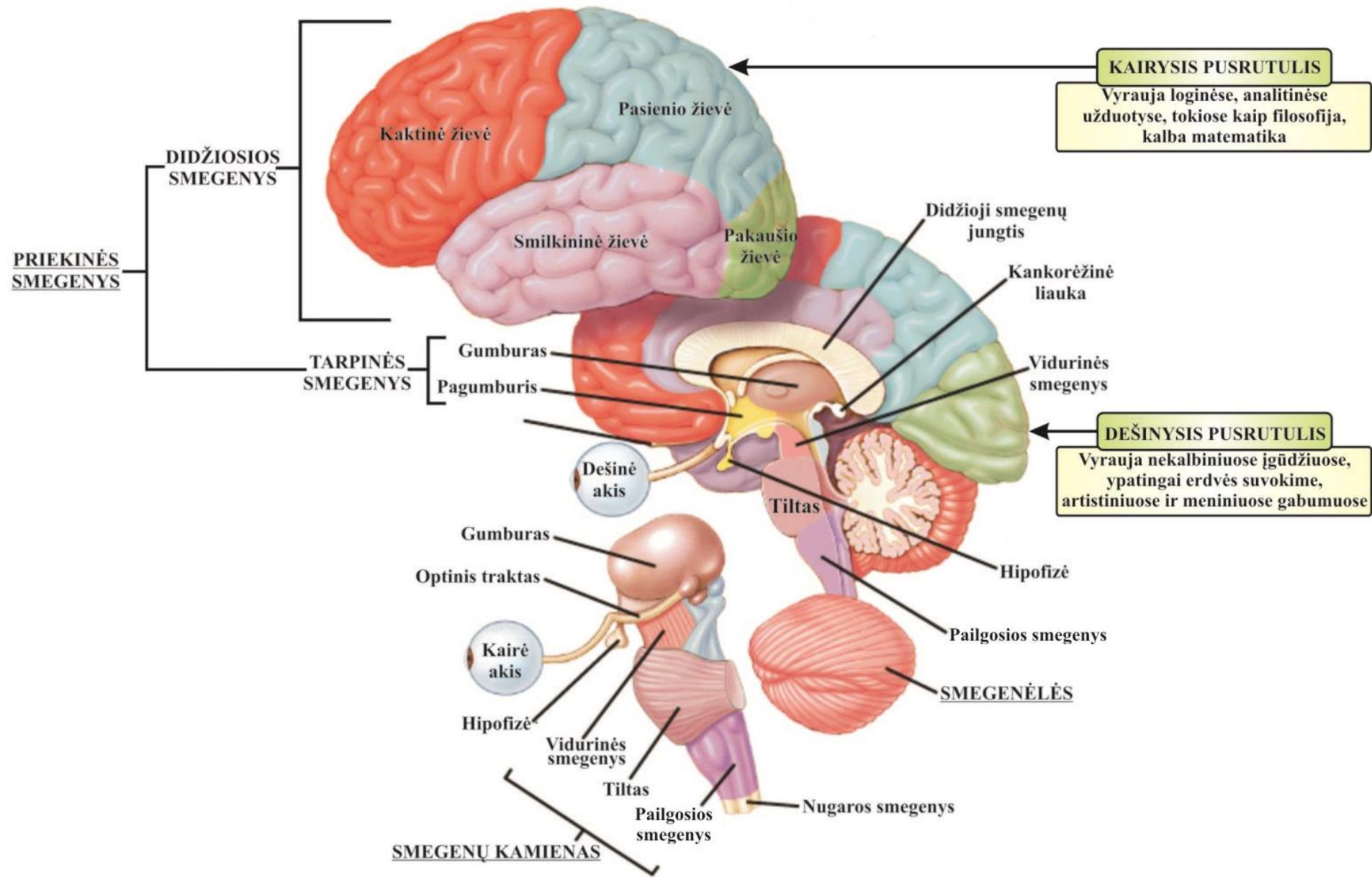
Juodoji medžiaga
(*substantia nigra*),
tinklinė sritis

Galvos smegenų žievė

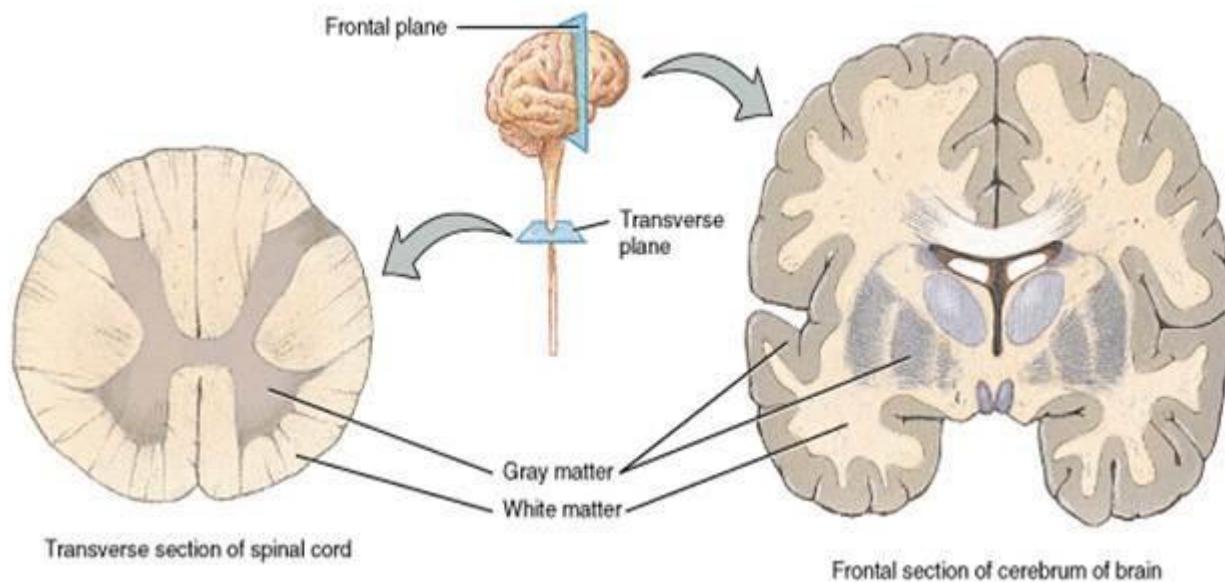
- Žievė turi funkciškai skirtinges sritis:
  - Sensorines
    - Pirmines
    - Antrines
  - Motorines
  - Asociatyvines

Pilkoji ir baltoji medžiaga

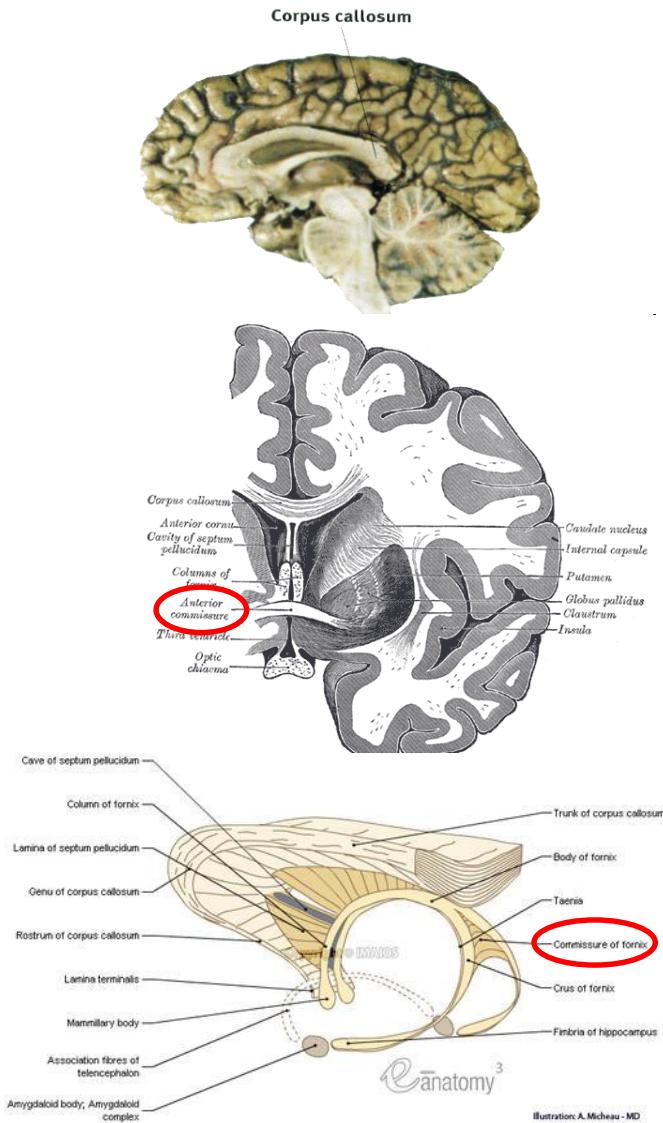
- Pilkoji medžiaga (*apie 40 proc.*) – neuronų kūnai, dendritai
- Baltoji medžiaga (*apie 60 proc.*) – aksonai

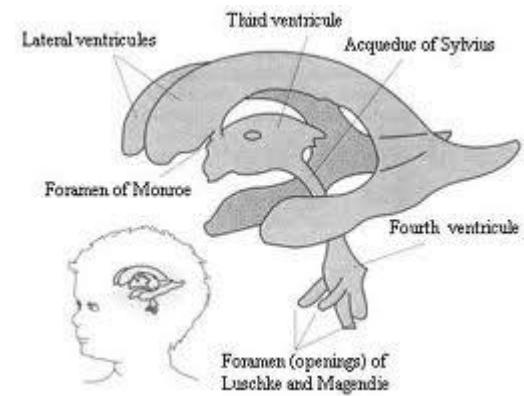
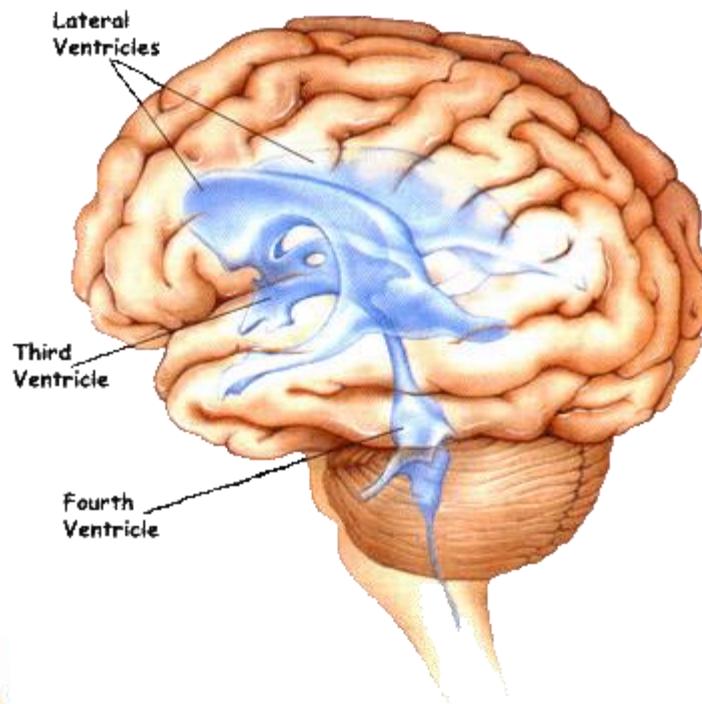
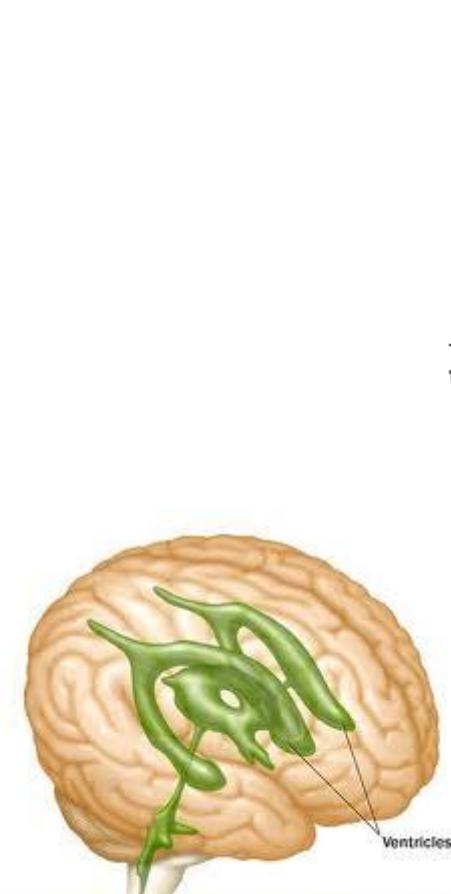
<http://guardianlv.com/wp-content/uploads/2014/08/gray.jpg>

Ryšiai tarp smegenų pusrutuliu

- Didžioji, kalozalinė jungtis (Corpus Callosum)
- Priekinė jungtis (Anterior Commissure)
- Hipokampo jungtis (Fornix Commissure)

Smegenų skilveliai

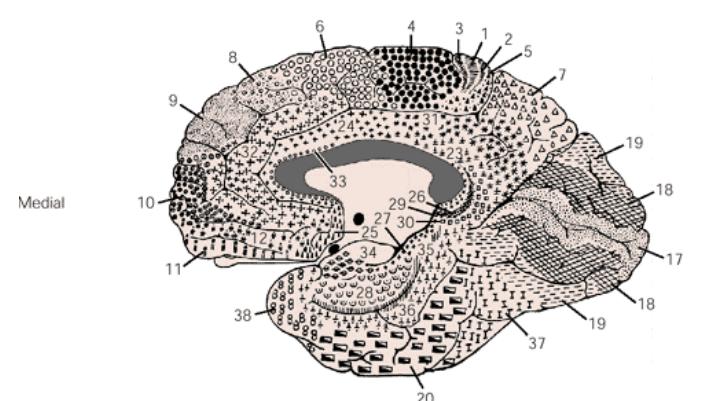
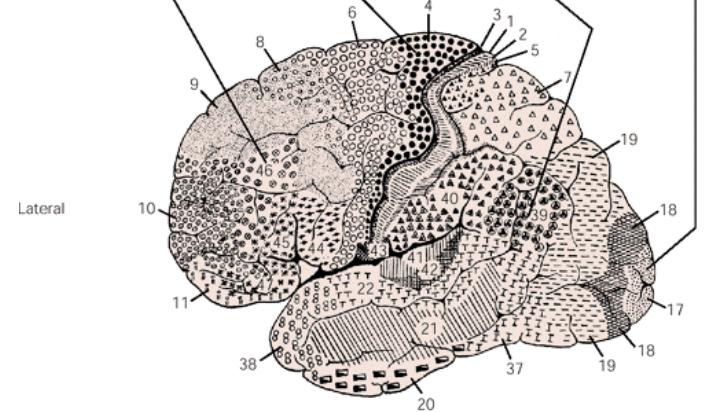
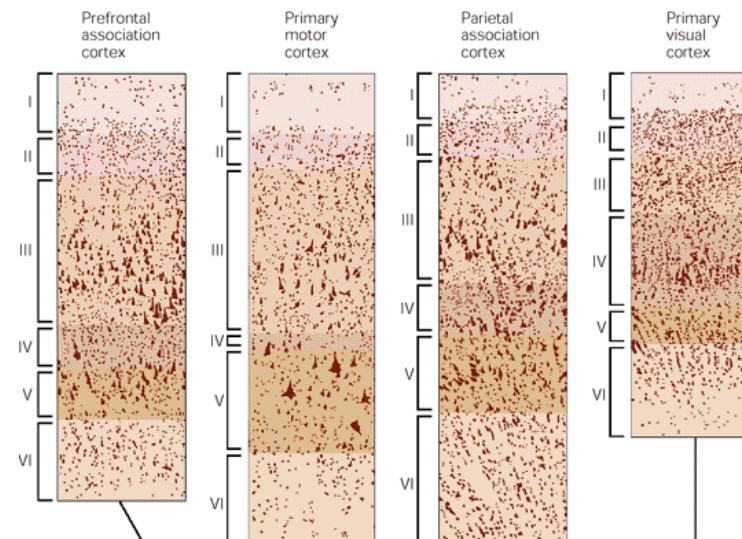
© Mayo Foundation for Medical Education and Research. All rights reserved.

Korbinian Brodmann 1909 žievę suskirstė į 47 citoarchitektonines sritis

Šiuolaikiniai
neuroanatominiai ir
elektrofiziologiniai išskirtos
35 funkcinės sritys

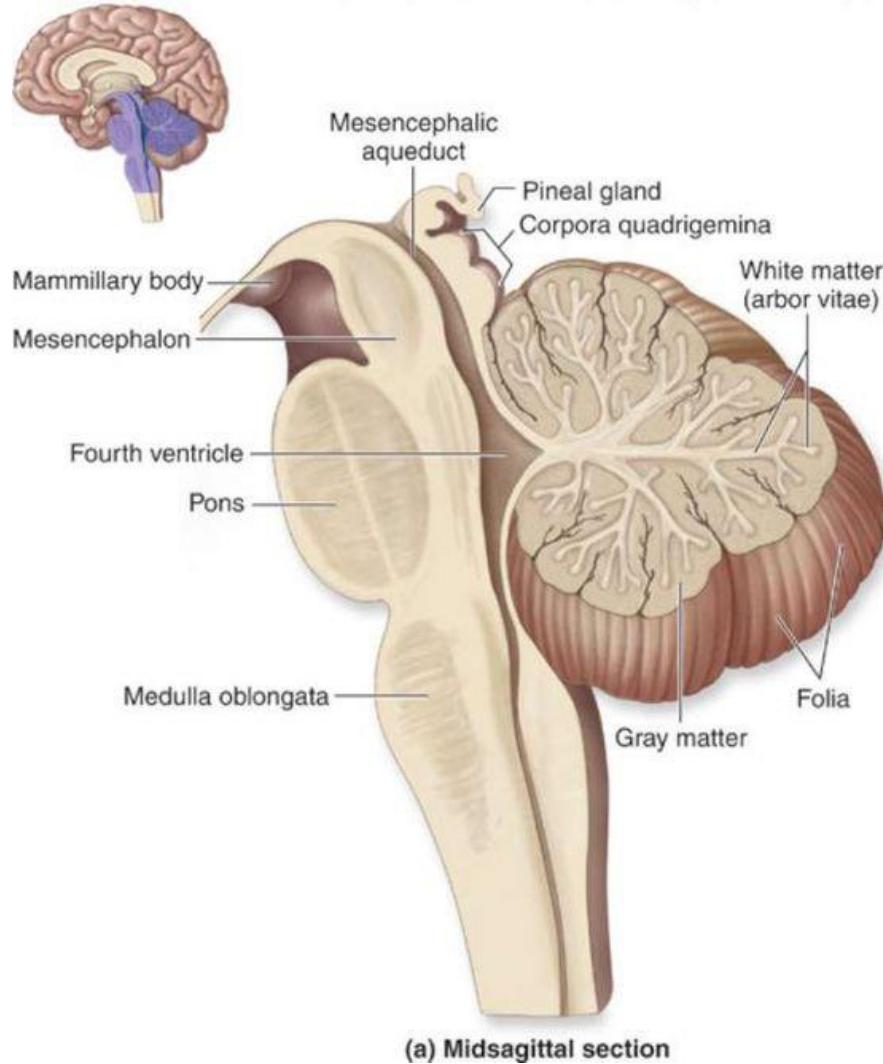
Skirstoma į šešis sluoksnius

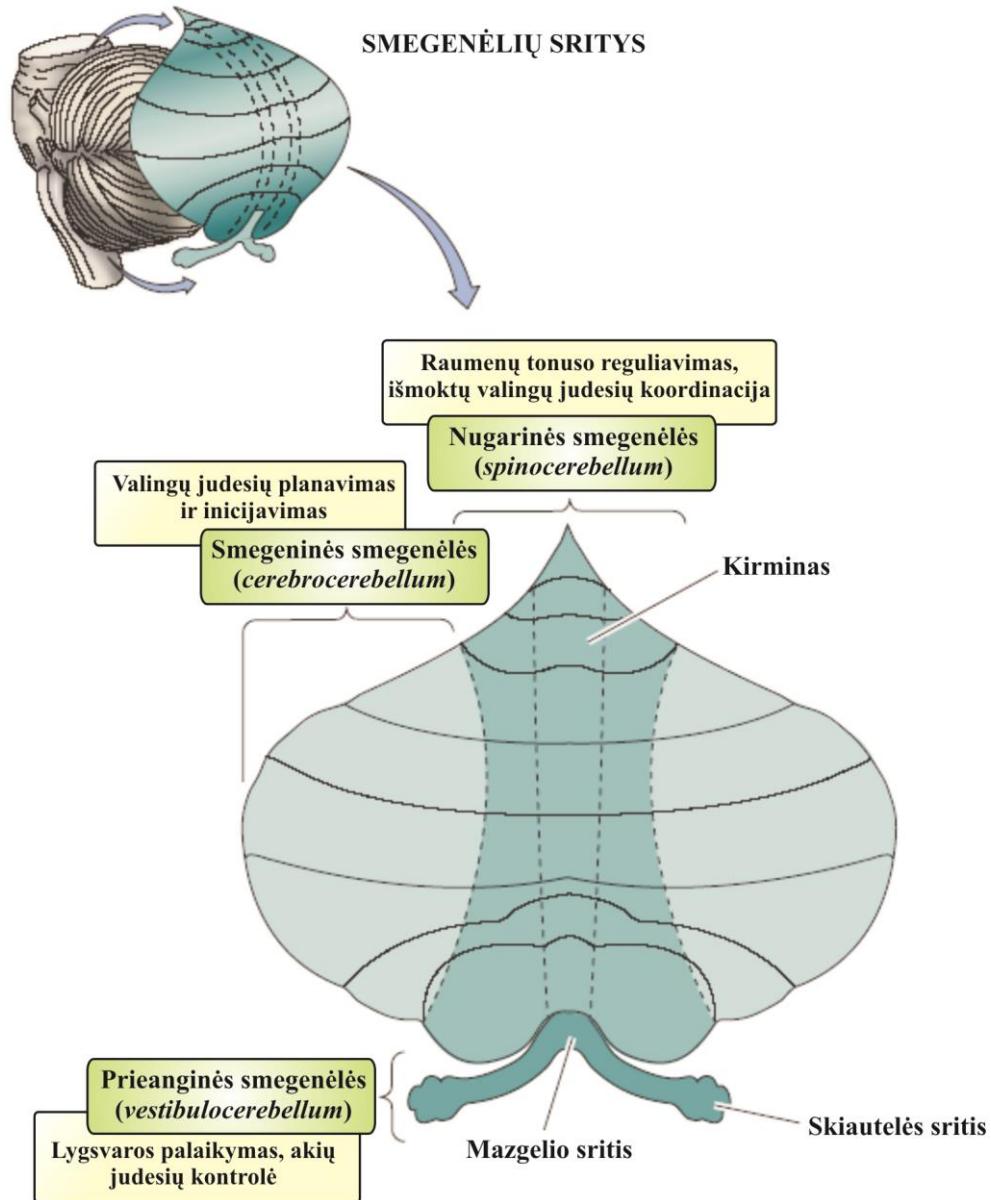
Skirtingose srityse sluoksniai
skiriasi

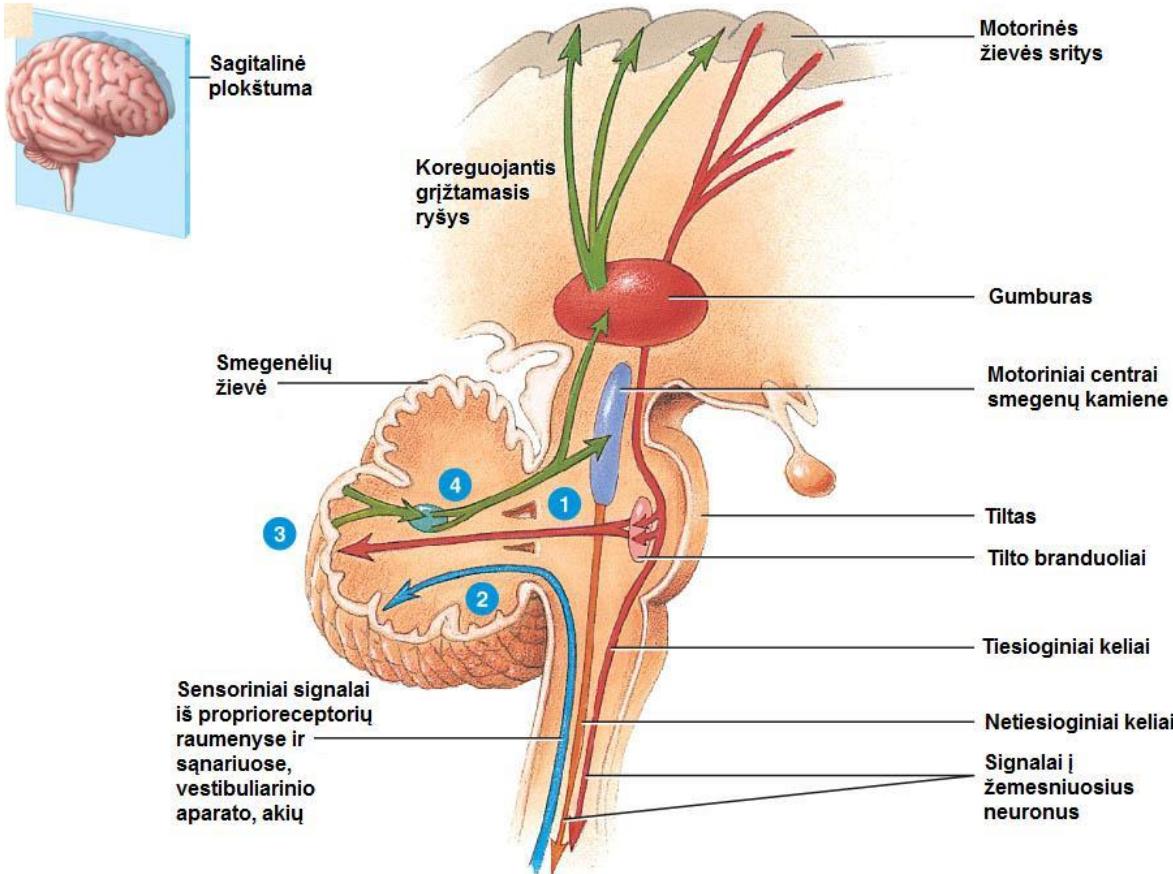

Smegenèlès

Copyright © The McGraw-Hill Companies, Inc. Permission required for reproduction or display.

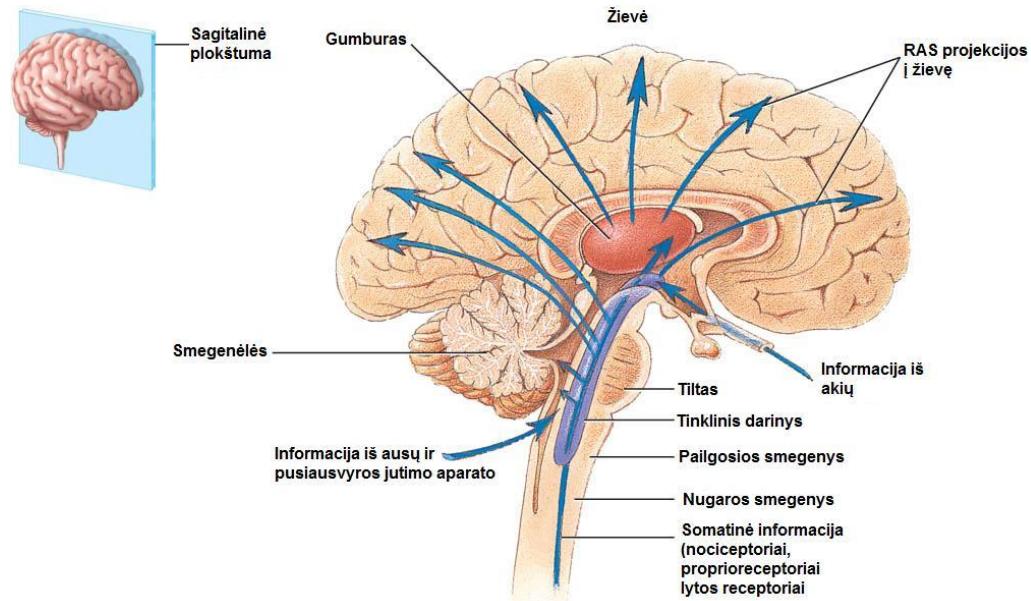
Smegenelių funkcijos

- Mokymasis
- Koordinuoti sudėtingi judesiai
- Pozos ir pusiausvyros palaikymas

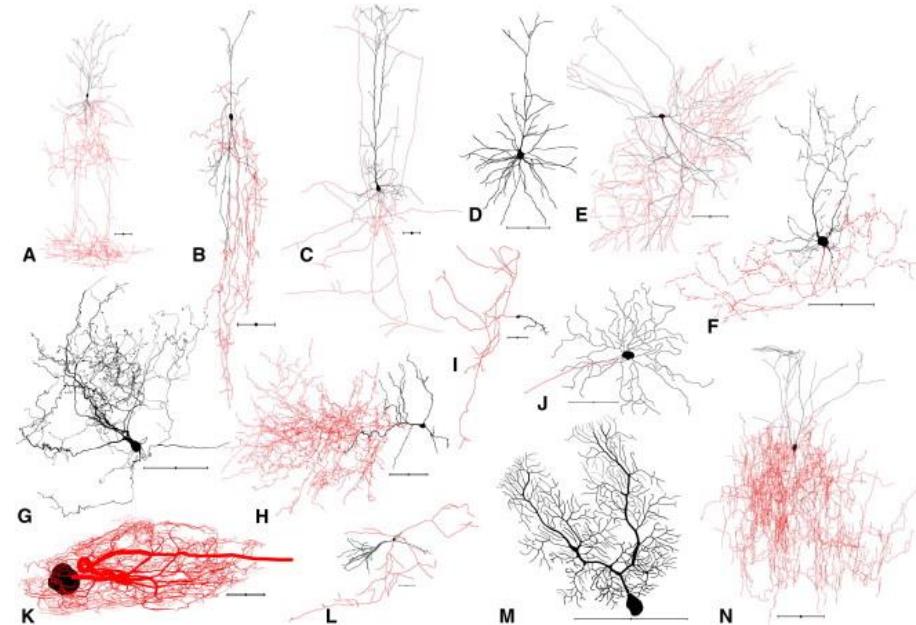
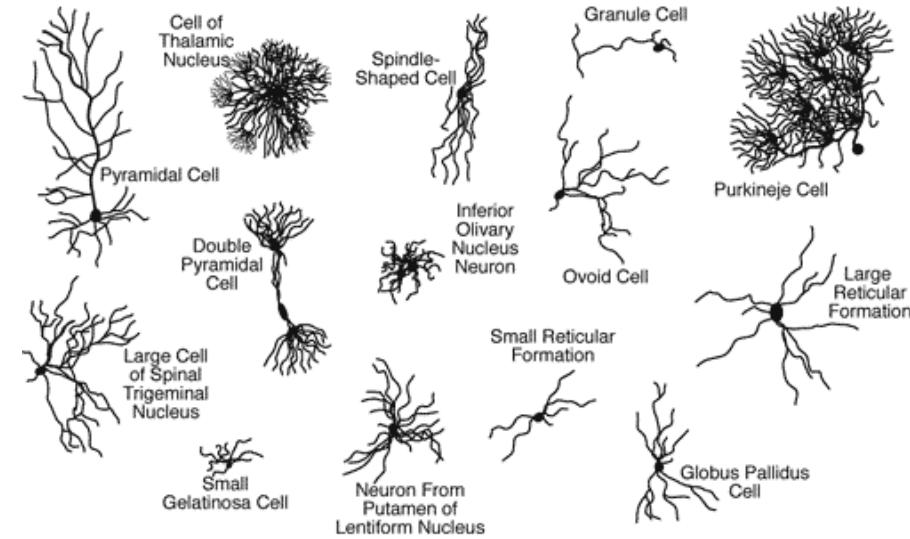
1. Seka judesių planavimą – įejimas iš galvos smegenų žievės
2. Seka atliekamus judesius pagal informaciją iš proprioreceptorių
3. Lygina kas planuota atlikti ir kas atliekama
4. Siunčia koreguojančią informaciją į žievę

Tinklinis darinys - Retikulinė aktyvinanti sistema (RAS)

- RAS turi ryšius su galvos ir nugaros smegenimis
- RAS gali aktyvuoti įvairūs poveikiai:
  - Skausmas
  - Šviesa
  - Triukšmas
  - Lytėjimas
  - Raumenų aktyvumas

Neuronai

<http://ars.els-cdn.com/content/image/1-s2.0-S0896627313002328-gr1.jpg>

Neuronų skaičius smegenyse

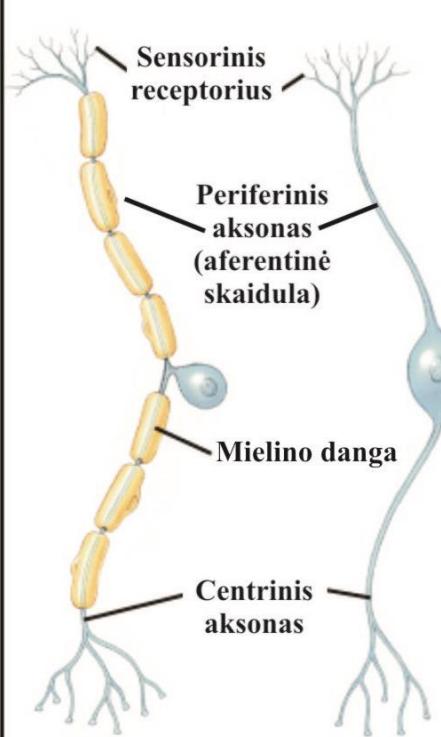
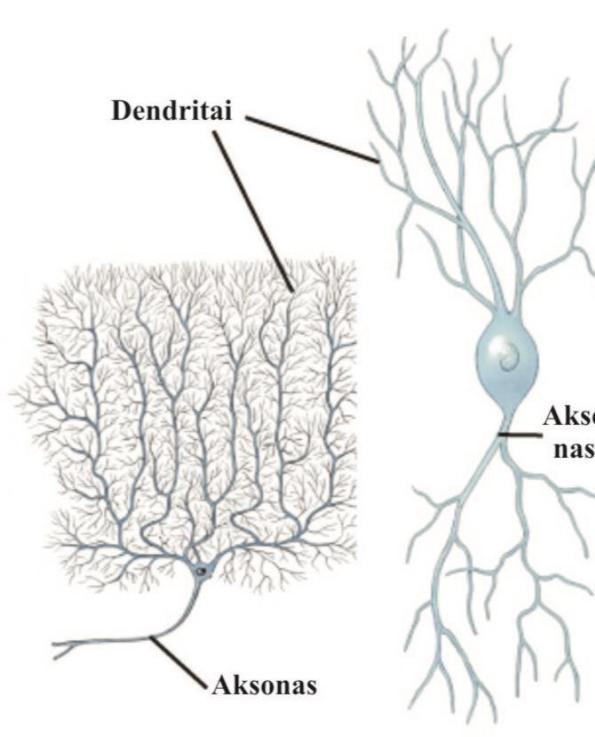
- Žmogus $10^{14} - 10^{19}$

- Bitė 10^6

Vidutinis neuronų praradimas

- 1 per sekundę
- 85,000 per dieną
- ~31 mln. per metus

NEURONŲ KLASĖS

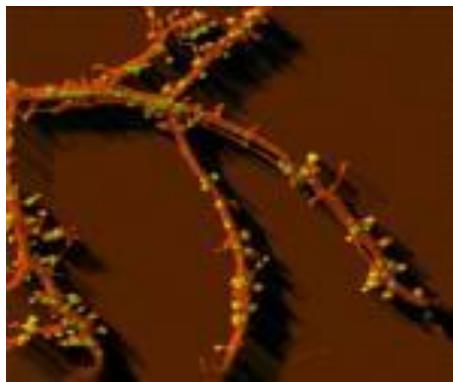
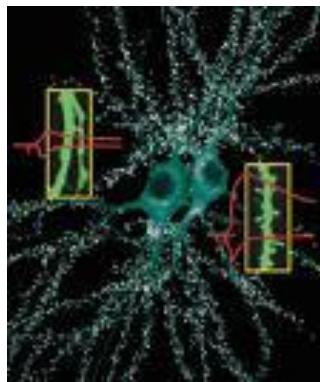
AFERENTINIAI	INTERPTINIAI	EFERENTINIAI
 <p>Diagram illustrating an afferent neuron (AFERENTINIAI) structure:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sensorinis receptorius (receptor) Periferinis aksonas (afferentinė skaidula) (peripheral axon) Mielino danga (myelin sheath) Centrinis aksonas (central axon) 	 <p>Diagram illustrating an interneuron (INTERPTINIAI) structure:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dendritai (dendrites) Aksonas (axon) 	 <p>Diagram illustrating an efferent neuron (EFERENTINIAI) structure:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dendritai (dendrites) Mielino danga (myelin sheath) Aksonas (axon) Aksono terminalės (axon terminals)

perduoda informaciją iš periferijos į centrą

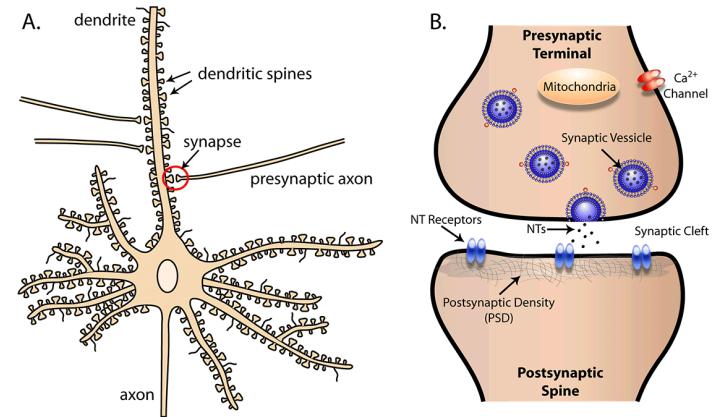
- yra tarp afferentinių ir efferentinių neuronų
- atsakingi už “aukštąsias” smegenų funkcijas

perduoda informaciją iš centro į periferiją

Dendritų “spygliukai” (angl. spines)

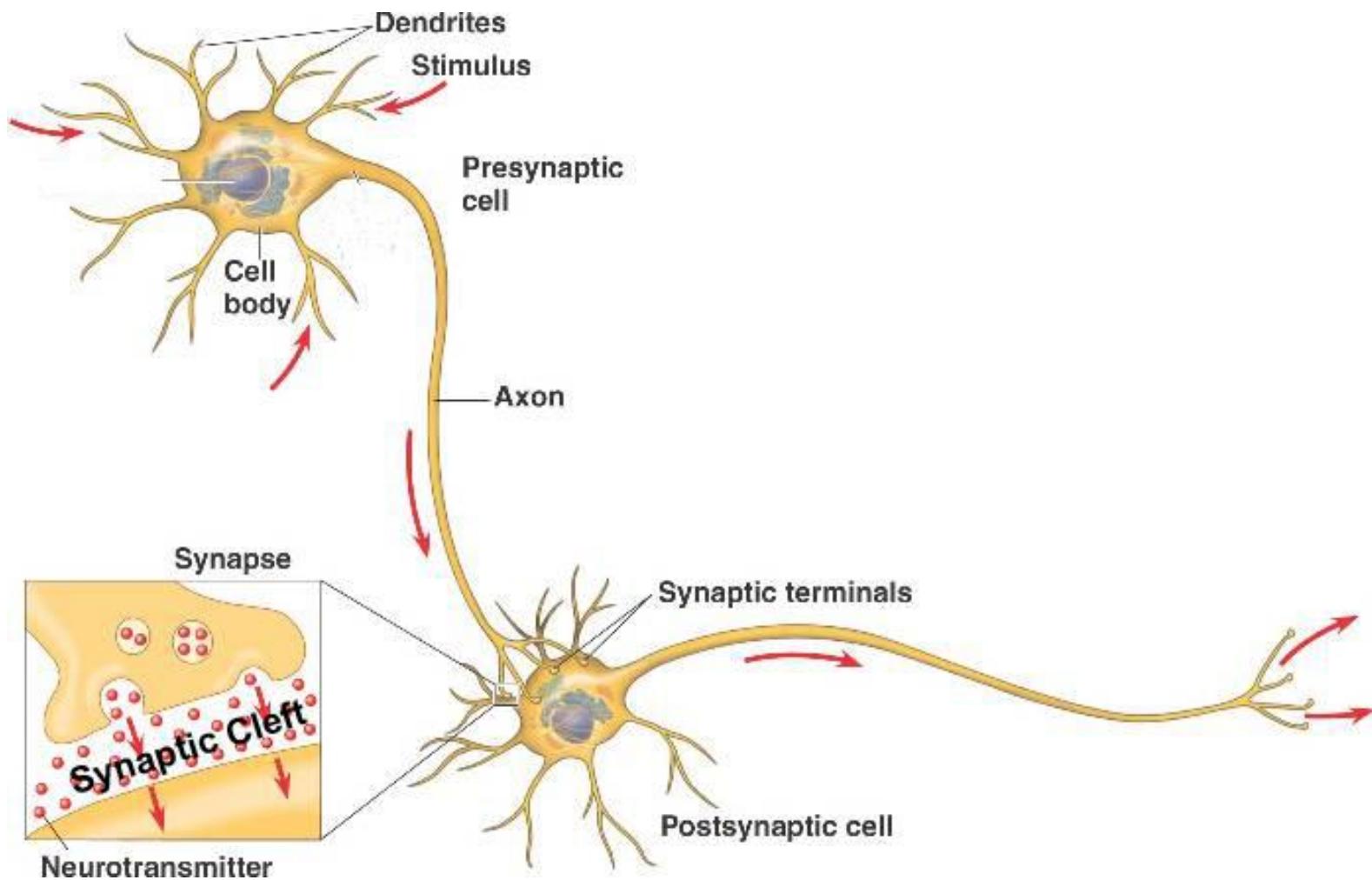
Background: Dendrites and dendritic spines

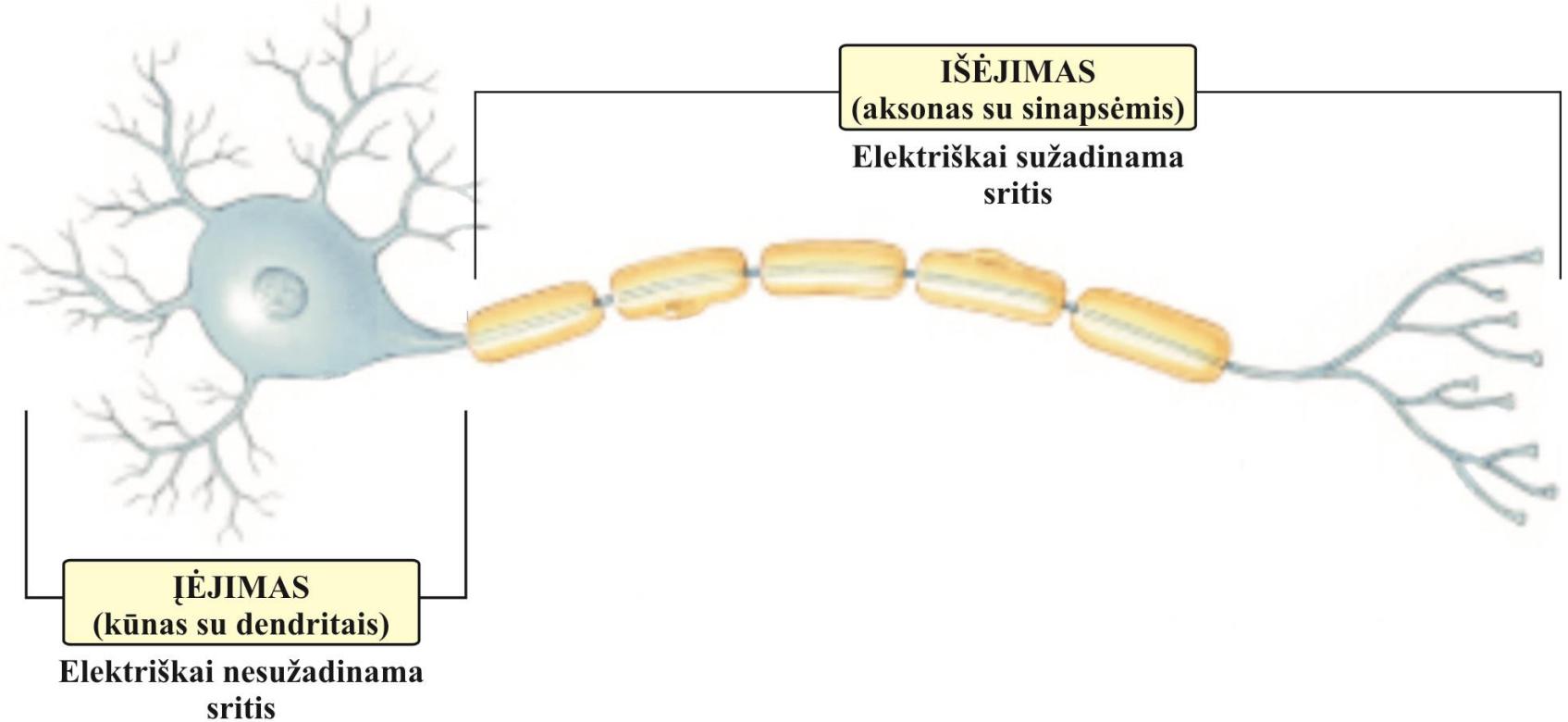
◀ ▶ ⌂ ⌃

Smrt & Zhao. Frontiers in Biology 2010

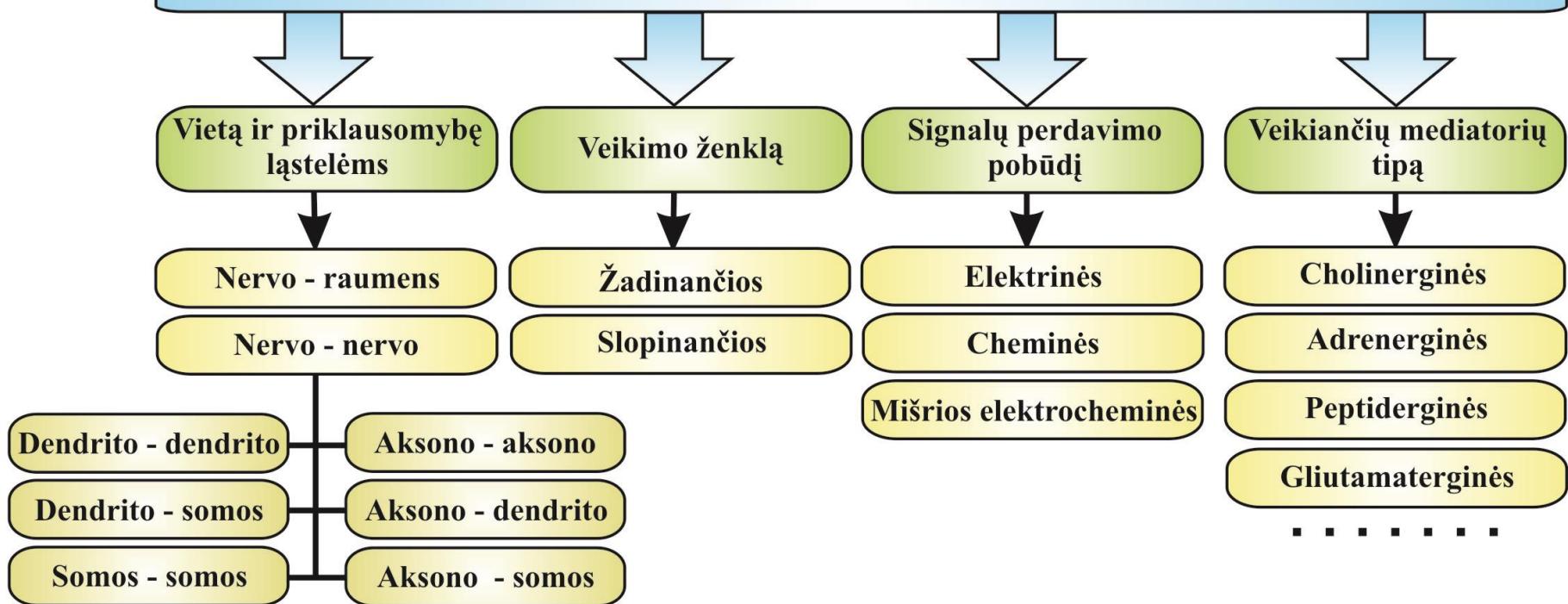
RYŠIAI TARP NEURONŲ

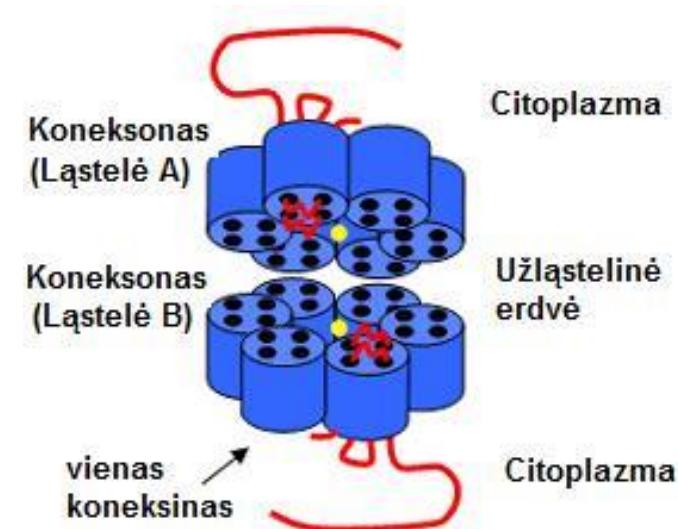
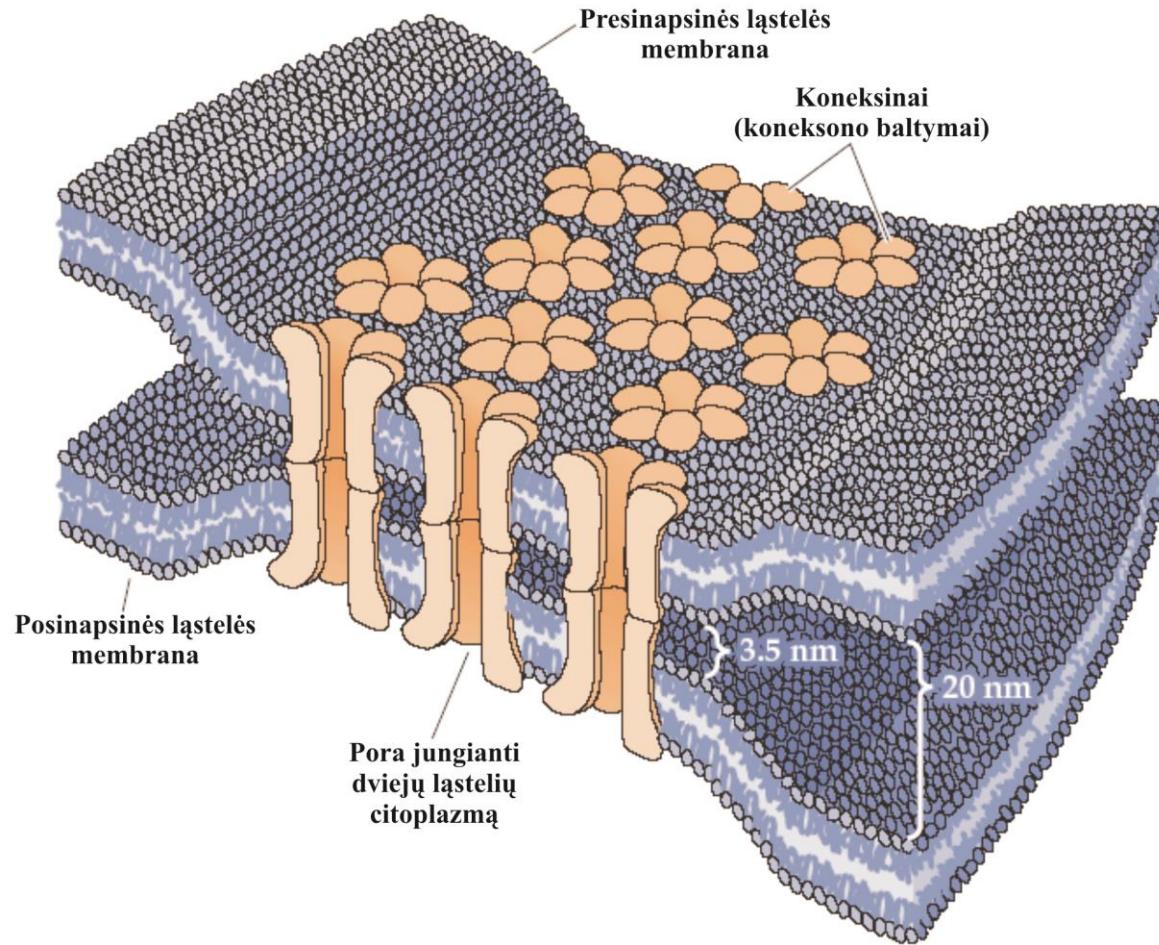
NEURONO DALYS

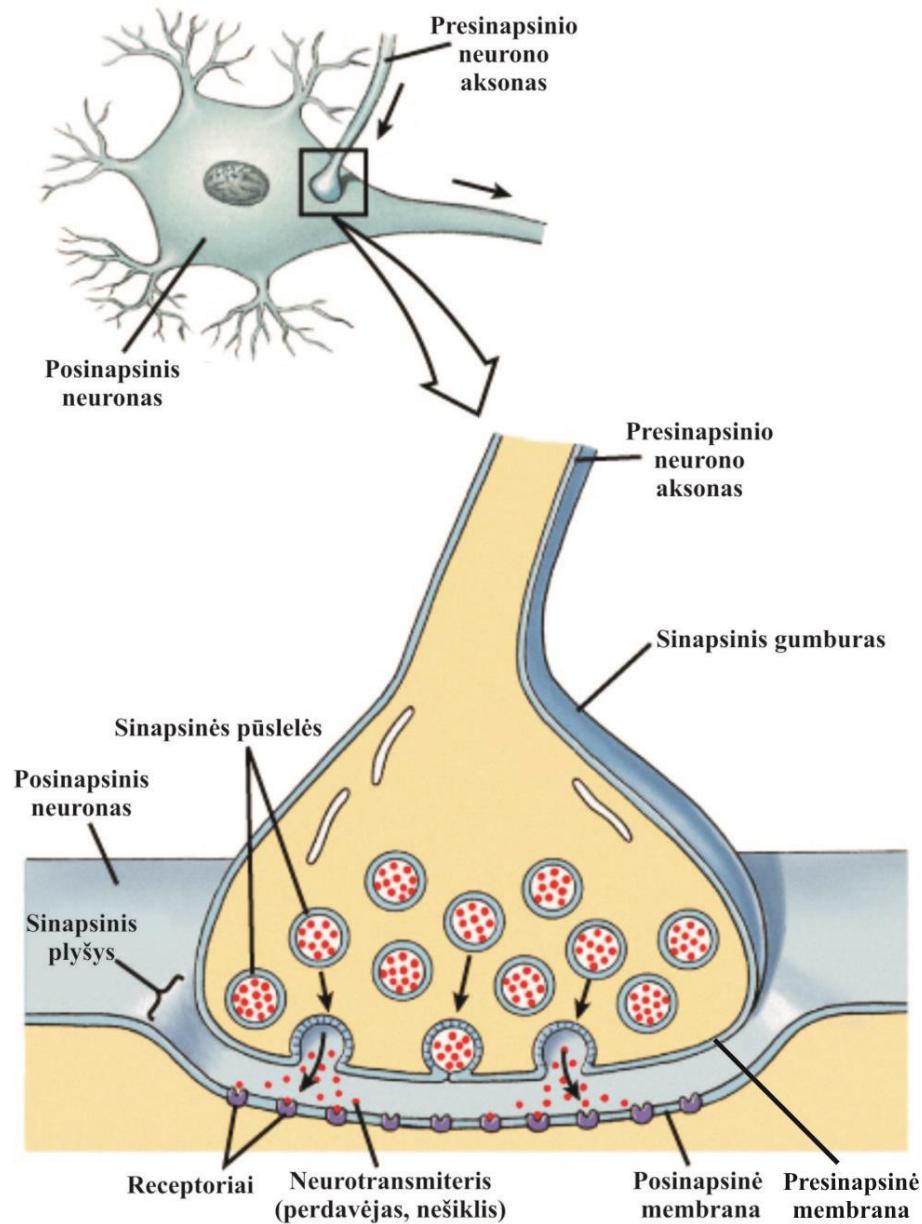
SINAPSĖS SKIRSTOMOS PAGAL

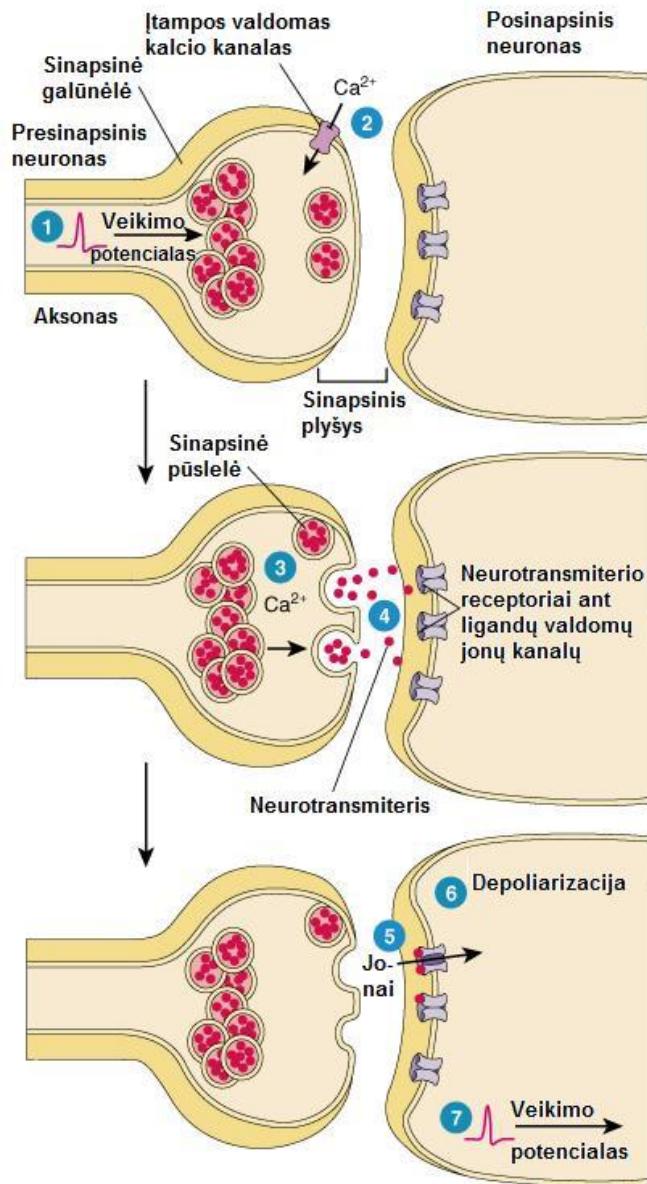
ELEKTRINĖ SINAPSĖ

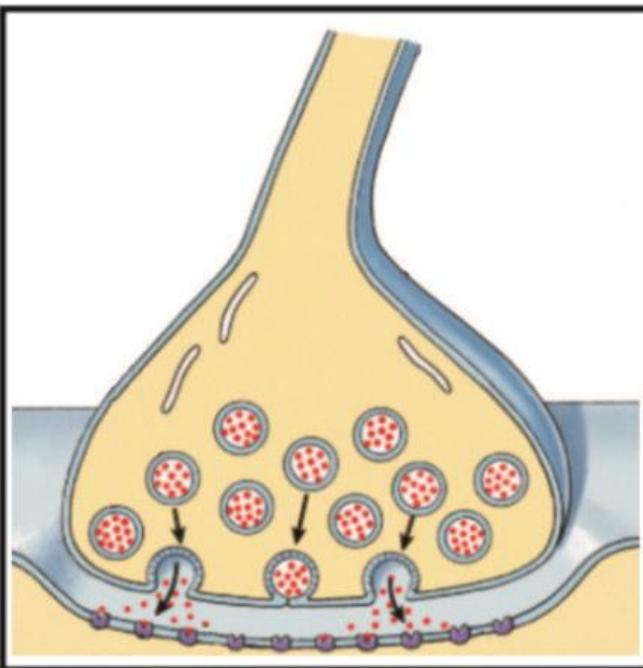
CHEMINĖ SINAPSĖ

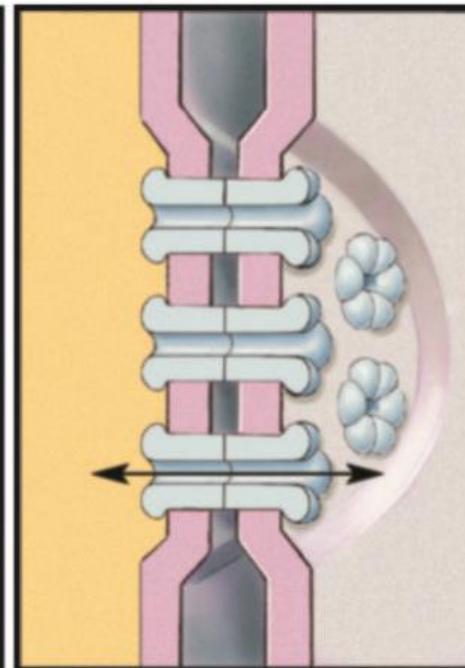
Cheminė sinapsė

Cheminė sinapsė

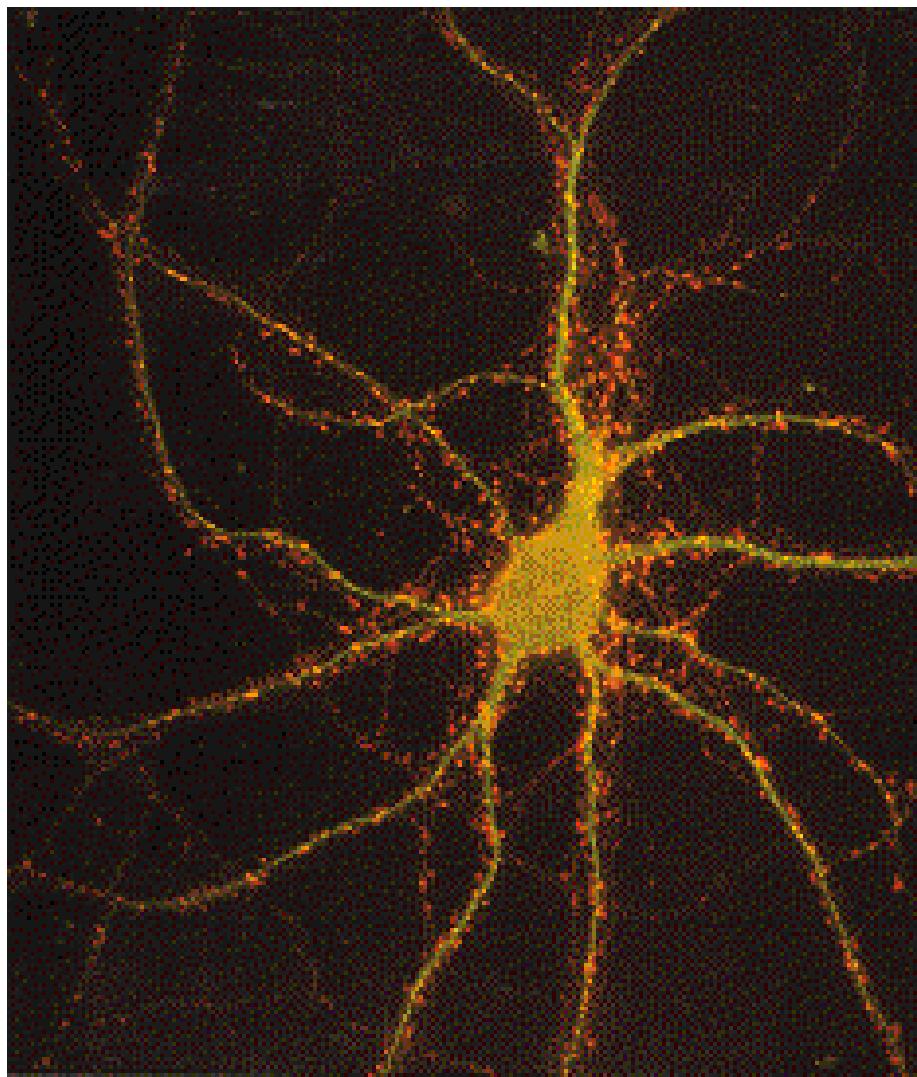

Elektrinė sinapsė

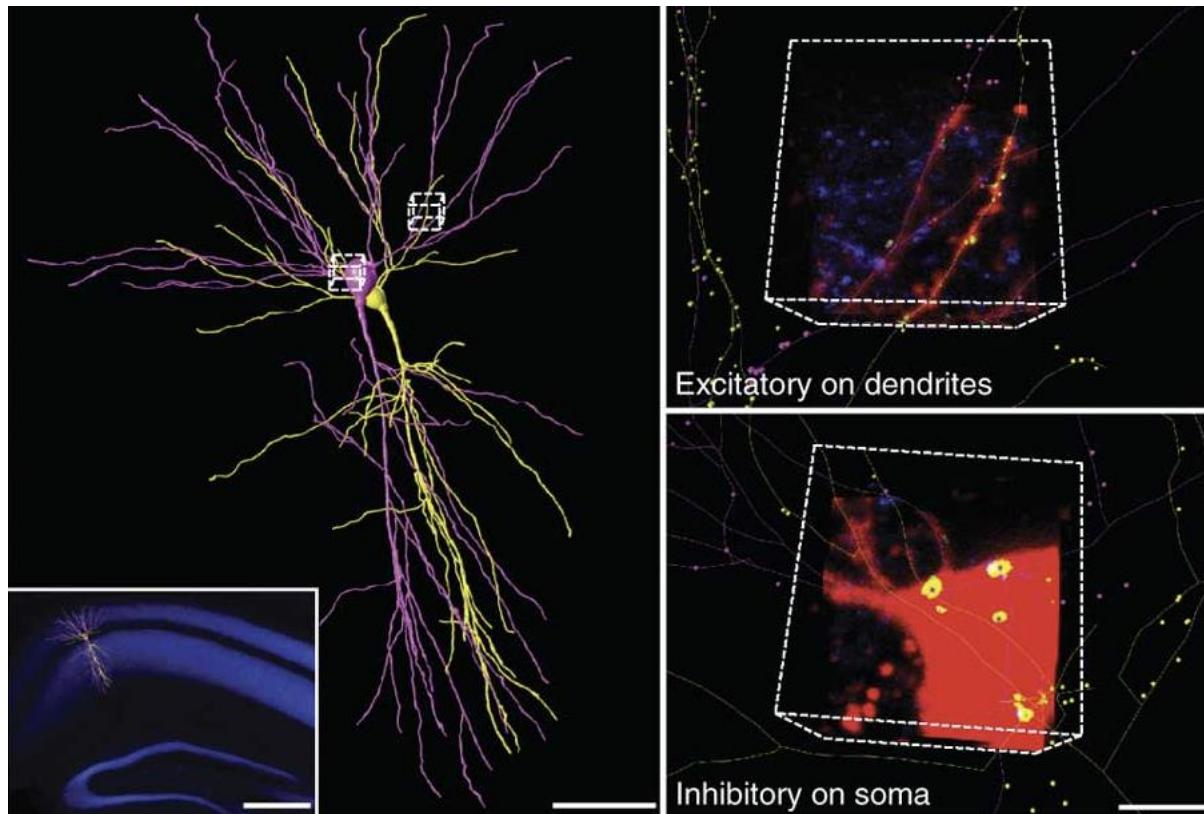
Perdavimo:	Sinapsė	
	Cheminė	Elektrinė
greitis	mažas	didelis
kryptis	vienpusė	vienpusė/dvipusė
patikimumas	aukštas	aukštas
priklausomybė nuo aplinkos sąlygų	Ca^{2+}	—

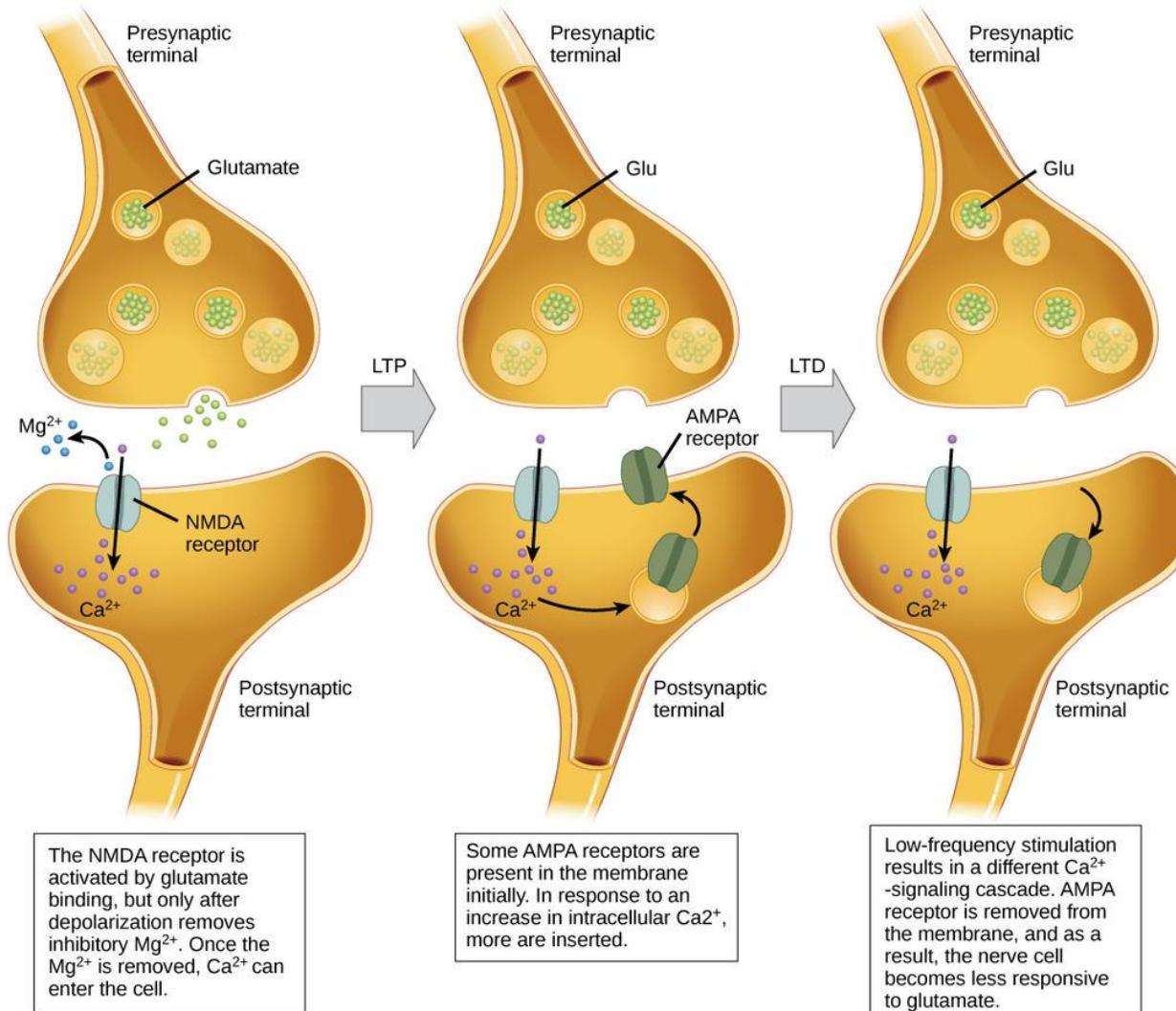

SINAPSIŲ IŠSIDĒSTYMAS

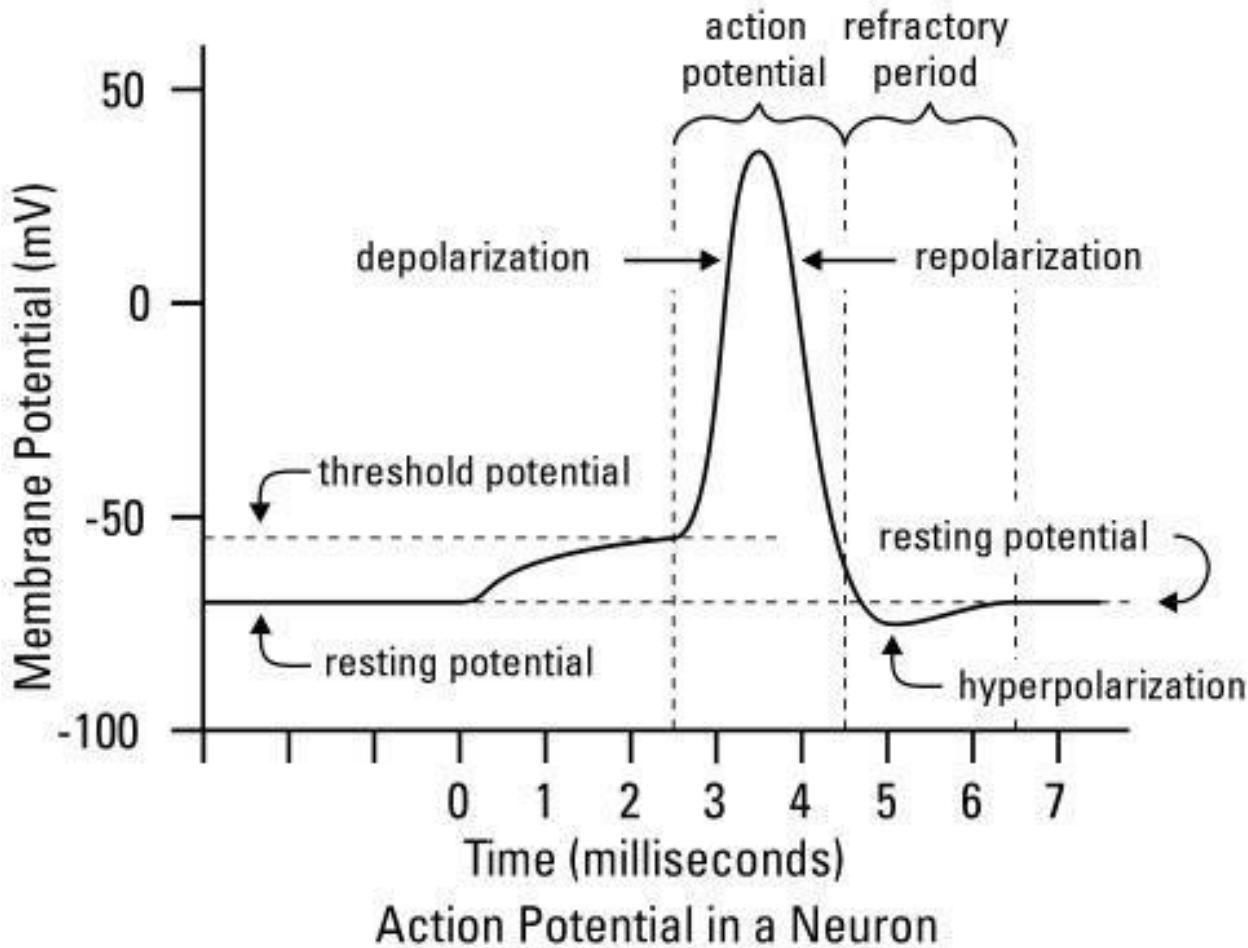
- Žadinančios - ant dendritų
- Slopinančios - ant somos

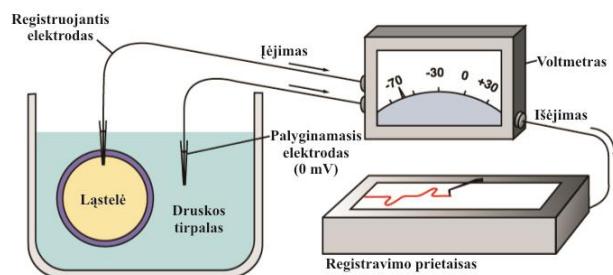

Sinapsinis plastiškumas

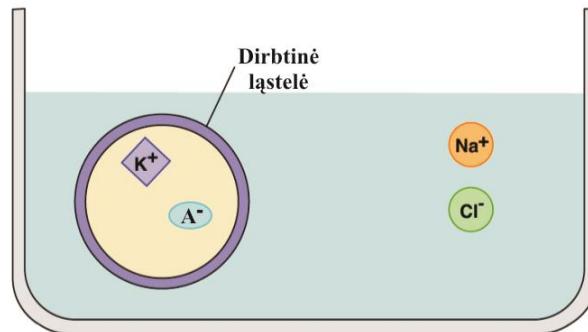

Potencialai

Membrana nepralaidi

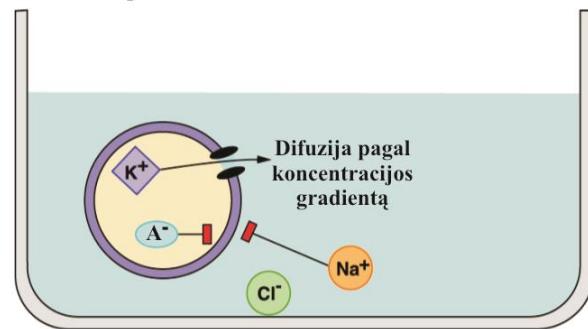

MEMBRANOS POTENCIALAS - elektrinės energijos gradientas abipus ląstelės membranos

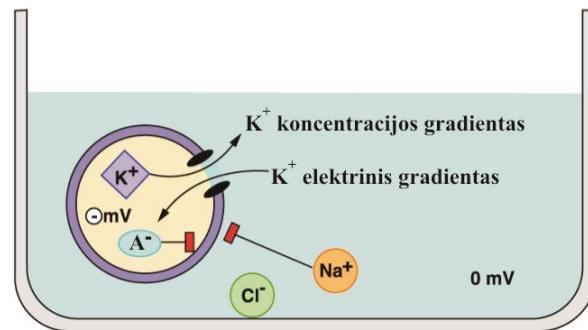
RAMYBĖS POTENCIALAS - ramybės būsenoje esančios ląstelės membranos potencialas

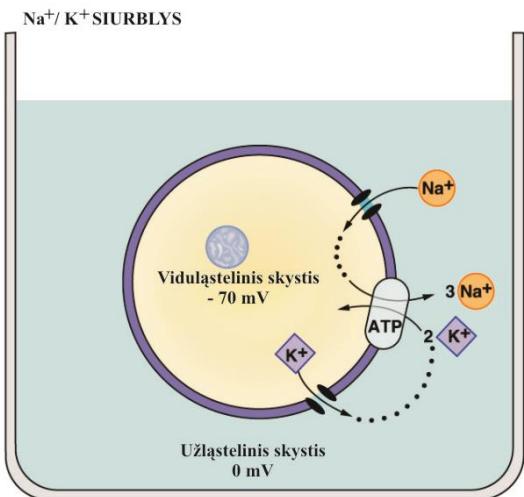
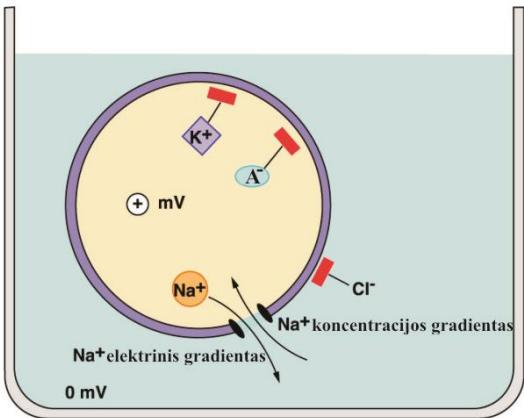
PUSIAUSVYROS POTENCIALAS (E) - elektros krūvio gradientas tiksliai išbalansuoja jėgą, kuria koncentracijos gradientas veikia jonus

Membrana pralaidi tik K^+

Ląstelės viduje susiformuoja neigiamas membranos potencialas

NERNSTO LYGTIS - nusako priklausomybę tarp cheminės potencinės energijos ir elektrinės potencinės energijos

$$E_K = \frac{RT}{ZF} \ln \left[\frac{[K^+]_o}{[K^+]_i} \right]$$

$$E_{Cl^-} = -38 \text{ mV}$$

$$E_{Ca^{2+}} = +120 \text{ mV}$$

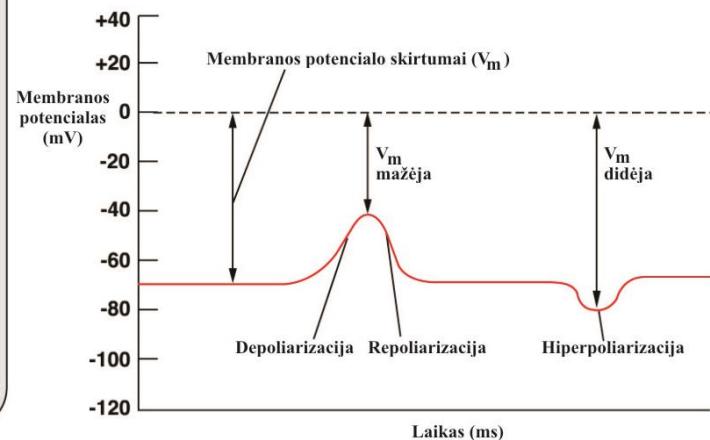
$$E_{K^+} = -90 \text{ mV}$$

$$E_{Na^+} = +70 \text{ mV}$$

Ląstelės ramybės potencialą gali pakeisti

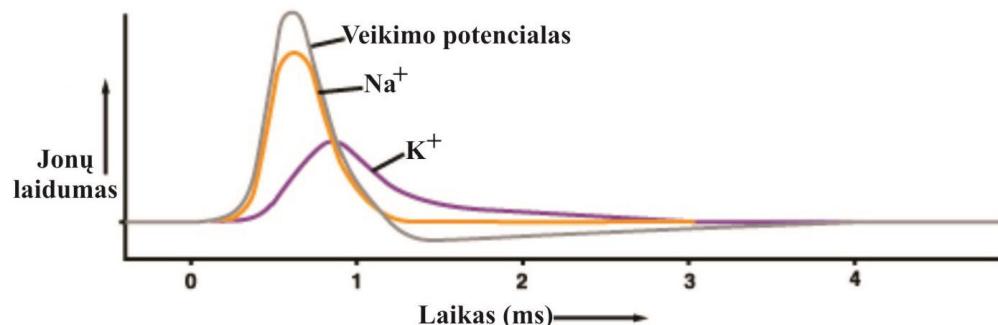
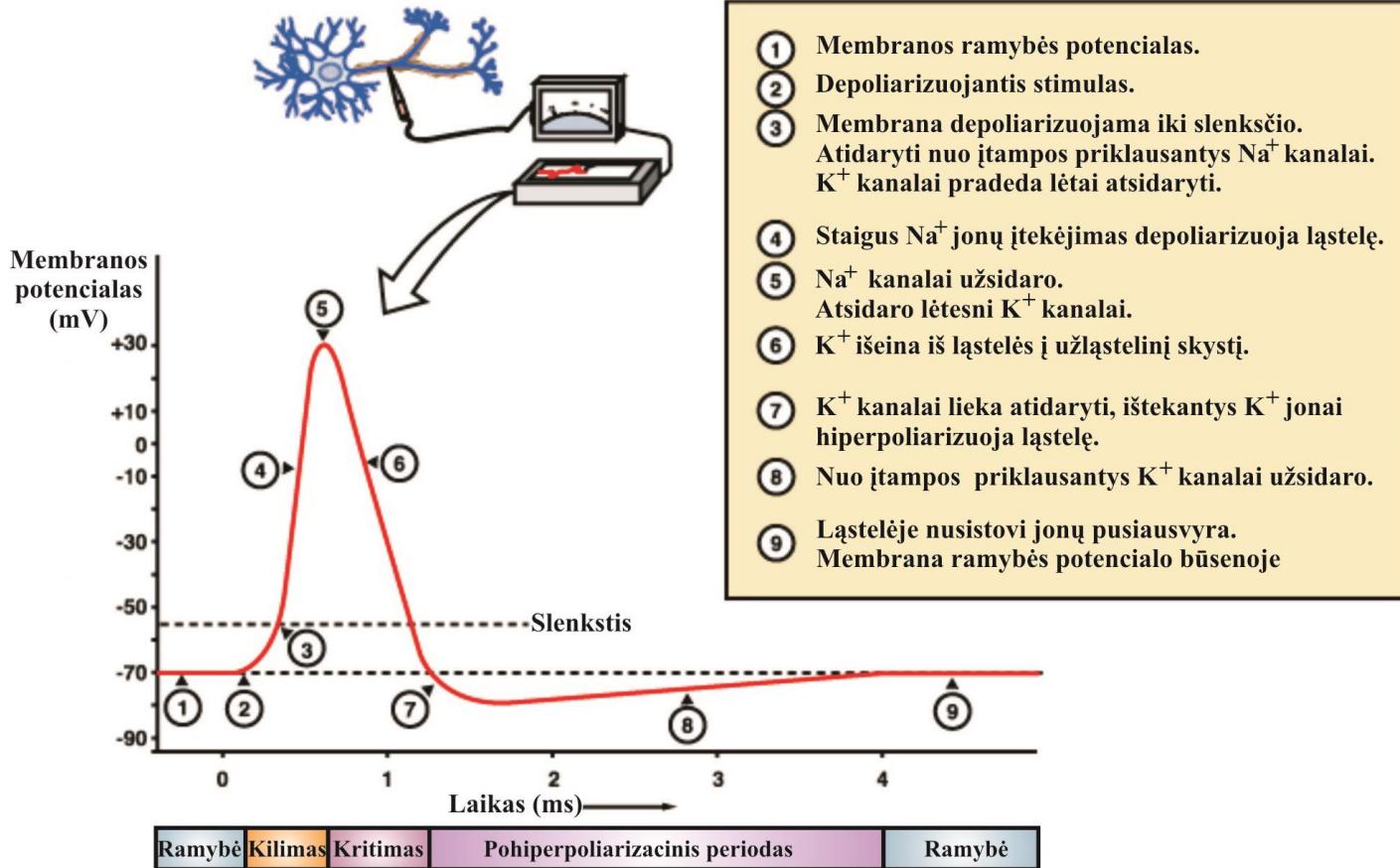
Pralaidumas jonams

Jonų koncentracijos gradientas

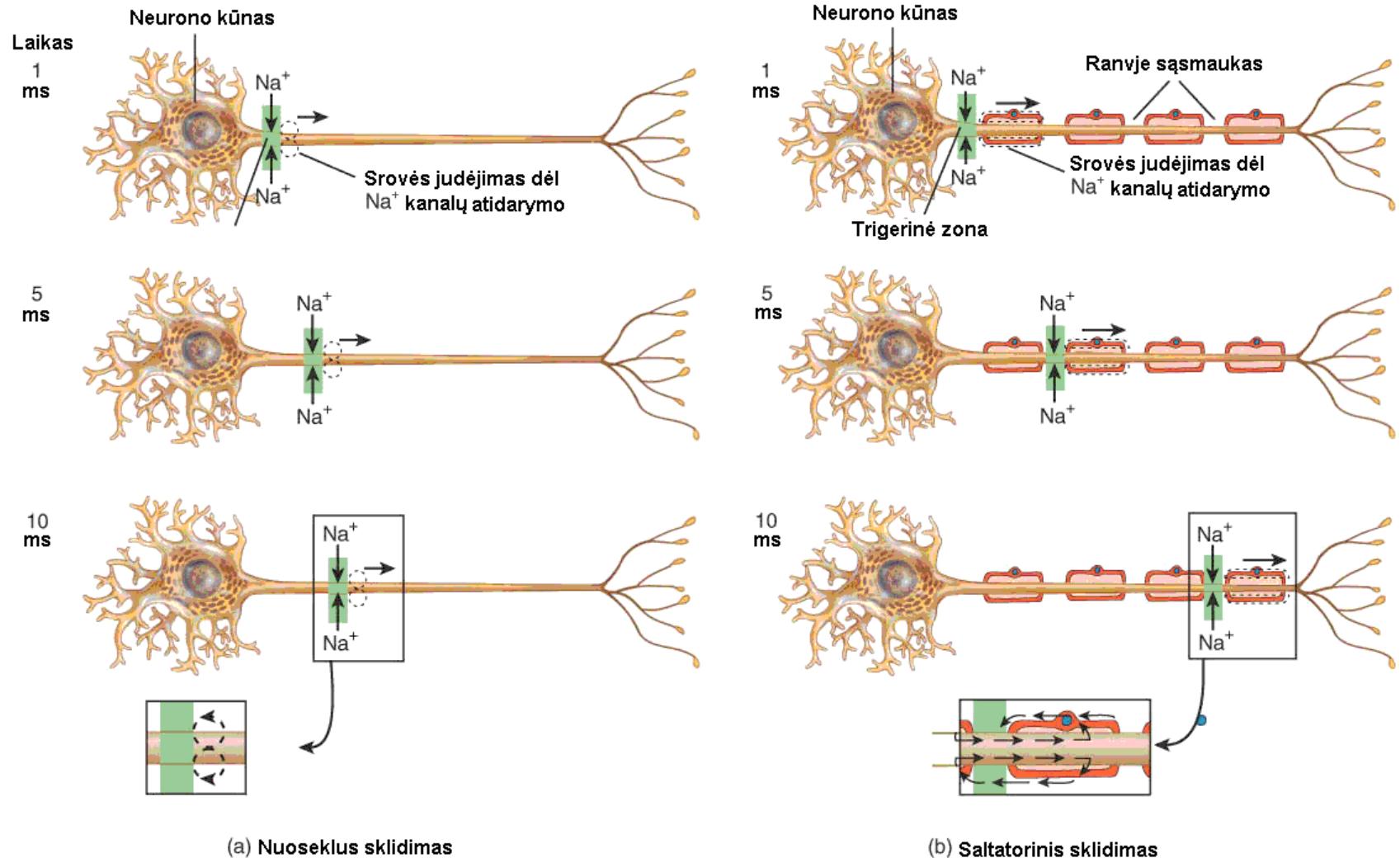

GOLDMAN-HODGKIN-KATZ LYGTIS

$$E = \frac{RT}{F} \ln \frac{P_K[K_o^+] + P_{Na}[Na_o^+] + P_{Cl}[Cl_o^-]}{P_K[K_i^+] + P_{Na}[Na_i^+] + P_{Cl}[Cl_o^-]}$$

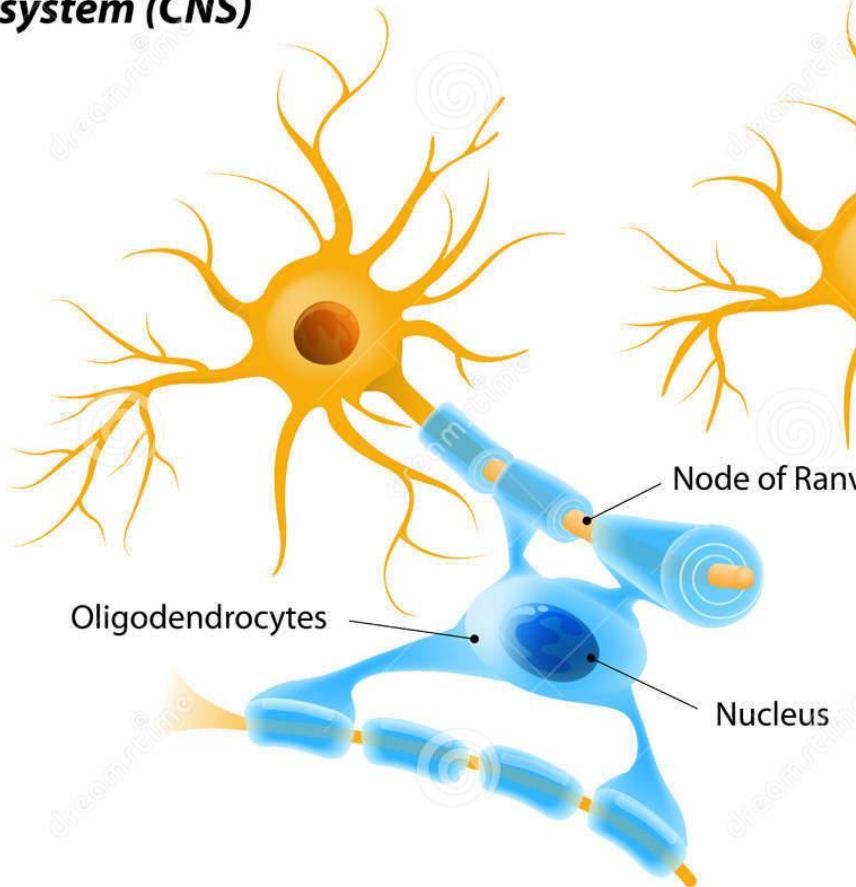

Potencialų sklidimo būdai

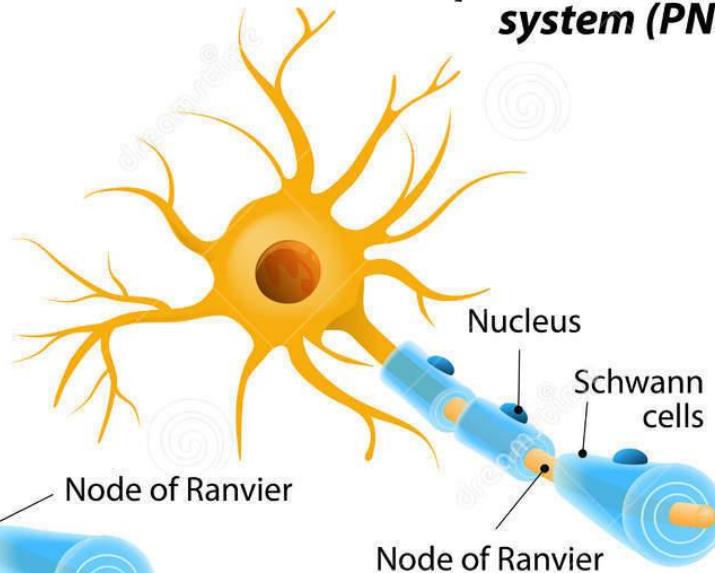

Mielinizacija

Central nervous system (CNS)

Peripheral nervous system (PNS)

Download from
Dreamstime.com

This watermarked comp image is for previewing purposes only.

ID 47565249

© Designua | Dreamstime.com

The unsolved problems of neuroscience

Ralph Adolphs

Trends Cogn Sci. 2015 April ; 19(4): 173–175.
doi:10.1016/j.tics.2015.01.007

Neural Science: A Century of Progress and the Mysteries that Remain

***Thomas D. Albright, Thomas M. Jessell,
Eric R. Kandel, and Michael I. Posner***

Cell, Vol. 100, Neuron Vol. 25, S1–S55, February, 2000